

Dansk chef for NATO-droner

ITALIEN: Oberstløjtnant Per Jensen har bosat sig på Sigonella-basen for at bestride sit nye job som eskadrillechef for NATO's nye droneprojekt. ■

○ Side 29

Otte lande i arktis-øvelse

ARKTIS: USA, Rusland, Danmark og fem andre arktislande gik sammen om den store katastrofeøvelse Arctic Guardian. ■

○ Side 12

Tilbud om dansk og matematik

OPKVALIFICERING: Medarbejdere vil snart få tilbudt screeninger, der viser, om de har brug for undervisning i 9. klassesfag. ■

○ Side 16

Hvad mener Forsvaret?

KLUMME: Hans Engell beskriver de sikkerhedspolitiske udfordringer for Forsvaret og spørger, hvad Forsvaret mener om værnepligten. ■

○ Side 7

FORSVARSAVISEN 05

FORSVARET / FORDI NOGET ER VÆRD AT KÆMPE FOR

ÅRGANG 6 · SEPTEMBER · 2017

FLAGDAG FEJRET I HELE LANDET

For niende gang blev Flagdagen for Danmarks udsendte højtideligholdt i Danmark og andre lande. I år var kongehuset og Forsvarets øverste ledelse for første gang repræsenteret uden for Hovedstaden. Her lagde Skive rammen om et flot arrangement.

Læs side 4-5

KORT NYT OM FORSVARET

Forsvarets støtte til politiet udvides

BEVOGTING: På baggrund af den igangværende bandekonflikt i København fremlagde regeringen den 11. august 2017 et udspil, der skal frigive politibetjente ved hjælp fra Forsvaret. Soldater skal midlertidigt overtage nogle af politiets opgaver, således at politiet kan indsætte flere betjente i indsatsen mod bandekonflikten. Regeringen har bedt rigspolicehoved og forsvarschefen om at finde ud af, hvordan disse opgaver skal løses. Opgaverne drejer sig blandt andet om bevogtningsopgaver og grænsekontrol ved Danmarks grænse til Tyskland og skal ifølge planen løses fra udgangen af september. Ved redaktionens afslutning 7. september var man fortsat i gang med udarbejdelse af en plan for den konkrete sammensætning af Forsvarets støtte til politiet. ■ /EKN

Styregruppe har godkendt det nye basiskrav

TRÆNING: Knap 600 ansatte er i løbet af 2017 blevet testet i det kommende fysiske basiskrav af en arbejdsgruppe fra Center for Militær Fysisk Træning (CMT) ved Forsvarets Sundhedstjeneste. CMT's anbefalinger for det nye basiskrav blev i forsommeren sendt i høring hos styregruppen bestående af værnene, Specialoperationskommandoen og Forsvarsministeriets Personalestyrelse og er nu blevet godkendt i styregruppen. Der udestår en godkendelse hos Forsvarets øverste ledelse. Det nye basiskrav bliver forventligt offentliggjort i løbet af efteråret. Der vil komme artikler i Forsvarsavisen og videoer med øvelserne på www.forsvaret.tv. Der vil blive sendt en pjece med en detaljeret gennemgang af øvelserne rundt med en udgave af Forsvarsavisen enten i slutningen af 2017 eller den første avis i 2018. Kravene til at bestå basiskravet på de nye vilkår træder i kraft den 1. januar 2018. ■ /BB

"Når jeg tænker tilbage, kan jeg godt savne sammenholdet og den der familiære følelse, som Forsvaret giver," fortæller Laura Sejrup Thomsen, der i dag arbejder i DONG.

Læs side 30-31

INDHOLD

Kort nyt

SIDE 2-3

Flagdag

SIDE 4-5

Indland

SIDE 6 og side 8

Set udefra

SIDE 7

Udland

SIDE 9-14

Uddannelse og karriere

SIDE 15-17

Arbejdspladsen

SIDE 18-19

Materiel

SIDE 20-21

Kultur og identitet

SIDE 22-23

Sport og sundhed

SIDE 24-25

Læserne har ordet

SIDE 26-27

Forskning og analyse

SIDE 28

Navne

SIDE 29

Med andre øjne

SIDE 30-31

Bagsiden

SIDE 32

Skriv til Forsvarsavisen

Hvis du har ris, ros, debatindlæg eller en god idé til en historie i avisen, så skriv endelig til redaktionen på forsvarsavisen@mil.dk. Vi glæder os til at høre fra dig. ■

NYHEDER FRA IND- OG UDLAND

Medalje til Poul Lynggaard

DRIVKRAFT: Viceforsvarschef Per Ludvigsen overrakte den 15. august Forsvarets Medalje for Særlig Fortjenstfuld Indsats til den tidligere formand for Anders Lassen Fonden, Poul Lynggaard. Han fik medaljen, fordi han har været en afgørende drivkraft bag Anders Lassen Fonden og for sit bidrag til at udbrede Forsvarets betydning for samfundet, blandt andet gennem sit arbejde i Frihedskampens Veteraner. Fra venstre på billedet ses viceforsvarschef Per Ludvigsen, stifter af Anders Lassen Fonden, Nicolai Moltke-Leth, næstformand i fonden, Michael Hyldgaard, medaljemodtager Poul Lynggaard, chef for Specialoperationskommandoen, Jørgen Høll, tidligere chef for Jægerkorpset Jens Mandøe og nuværende formand for fonden, Jeppe Handwerk. ■ /AVF

Amerikanske og danske soldater knyttede bånd

VETERANER: Der blev trykket statsministerhånd, sprunget fra tårn og tømt magasiner på skydebanen, da Warrior Week Denmark for første gang blev afholdt på dansk jord den 21.-28. august. Her havde arrangøren bag, organisationen Veteranskytterne, inviteret 40 skadede amerikanske veteraner på besøg. Tidligere på året havde Veteranskytterne nemlig repræsenteret de danske farver i den amerikanske udgave af Warrior Week i Virginia i USA. Et af højdepunkterne for de amerikanske veteraner var netop besøget ved Jægerkorpset i Aalborg, for omkring 15 af amerikanerne har selv en fortid i specialstyrkerne. Fra Aalborg tog veteranerne videre til Oksbøl, Marienborg, Jægerspris og Kastellet, inden de afsluttede ugen med afskedsmiddag i Moltkes Palæ i København. ■ /KSJ

Søværet og Hæren angreb Oksbøl

DANEX: Der fløj granater fra alle sider ind på øvelsesterrænet ved Oksbøl, da årets store maritime øvelse, Danex, blev afholdt i samarbejde med Hæren. Under Danex skulle Søværnets fregatter og støtteskibe kæmpe mod missiler, fly og ubåde. Øvelsen begyndte ved Sjællands Odde, hvor orlogsskibene skulle forsvare sig mod undervandsdroner. Ved den jyske vestkyst skulle skibene angribe mål ved Oksbøl Øvelsesterræn. Skibenes bombardement ske-

te i samarbejde med Hærens artilleri, der fra land fyrede mortargranater og 155 MM-granater mod de samme mål.

"I princippet er det ikke en svær opgave," siger Bo Overgaard, skibschef på fregatten "Iver Huitfeldt".

"Det er et kryds, der er sat inde på heden, som ikke flytter sig. Men når man skal koordinere sådan en indsats her med så mange forskellige enheder, så bliver det svært," siger Bo Overgaard. ■ /SJE

Nyt Servicecenter åbnet den 1. september

Foto: Sara Skytte

Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse (FES) har fra 1. september åbnet et samlet servicecenter, som blandt andet erstatter desken.

AF SARA SVENSTRUP / FES

OVERGANG

Distrikt Nordjylland overgik som det første til det nye servicecenter 1. september. De øvrige distrikter overgår i løbet af efteråret. Den præcise rækkefølge kendes ikke på nuværende tidspunkt. Pr. 1. januar 2018 kører det nye servicecenter i hele landet. Indtil dit distrikt overgår til servicecentret, skal du fortsat bruge desken. Du bliver informeret, inden dit etablissement overgår til servicecentret, via mail og opslag på dit etablissement.

Hvad betyder det for mig?

Fra den dato, hvor dit etablissement overgår fra desken til servicecentret, skal du henvende dig til vores servicecenter, når du har spørgsmål om vores ydelser. Servicecentret håndterer de samme henvendelser, som du i dag går til desken med for eksempel hjælp til bestilling af forplejning, vicevært, lokaler, klager, indkøb med mere.

Desken løser også opgaver, der kræver, at man er fysisk til stede på etablissementet. Det er opgaver som at udlevere nøgler, omdele post, udlevere kortmateriale, udlevere wifi-koder, klargøre undervisningslokaler herunder it- og av-udstyr, med mere. De opgaver overdrages til en civil leverandør, der fra 1. februar 2018 skal servicere Forsvarets etablissementer. Der er endnu ikke sat navn på den civile leverandør. Fra desken lukker på dit etablissement og frem til 1. marts 2018, vil en til to FES-medarbejdere i hvert driftsområde sikre, at opgaverne løses og overdrages til den civile leverandør på en god måde. ■

SPØRGSMÅL & SVAR OM DET NYE SERVICECENTER

(gælder, når dit etablissement er overgået)

Hvordan kontakter jeg servicecentret?

Ring 728 13300. Scan QR-koden, og få servicecentrets nummer direkte ind i din telefon!

Du kan også skrive til servicecentret på FES-KTP-SERVICECENTER@fiin.dk.

Hvornår har servicecentret åbent?

Du kan altid få en FES-medarbejder i røret, når du ringer på tlf. 728 13300. Servicecentret har åbent både på hverdage og i weekenden. Vi henstiller dog til, at du kun ringer aften/nat, hvis du har en akut sag.

Hvis jeg er i tvivl om, hvor jeg skal henvende mig?

Udgangspunktet er, at du henvender dig i servicecentret. Herfra kan servicecentret guide dig, så du får den hjælp, du har brug for – hvad enten det er en henvendelse, servicecentret selv kan håndtere, eller det kræver lokal tilstedeværelse.

Vi håber, du vil have lidt tålmodighed, mens vi finjusterer konceptet!

Lejesoldater uden succes Læs mere på side 32

Endeligt udbud for rengøring og arealpleje

UDBUD: Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse har den 3. juli offentliggjort det endelige udbudsmateriale for Nordens største offentlige kontrakt på facility management. Udbuddet omfatter blandt andet rengøring, arealpleje, affaldshåndtering, tekniske installationer, brandberedskab og intern service – områder som i dag varetages af Forenede Service i Østdanmark og ISS i Vestdanmark. Fra februar 2018 vil der være én lands-

dækkende leverandør på facility management-ydelser for alle myndigheder i Forsvarsministeriets koncern. Beskrivelsen af serviceniveauet i udbudsmaterialet er den samme som i den nuværende kontrakt. Derfor vil kunder og brugere af Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelsens serviceområder som udgangspunkt møde den samme service, men måske vil servicemedarbejderens uniform og logo være anderledes. ■ /FES

KOMMENTAR

Danmarks udsendte fortjener fortsat tak

Den 5. september fejrede vi igen flagdagen for Danmarks udsendte. For Forsvaret er flagdagen vigtig, også i år hvor det var niende gang, vi samlede og hylkede Danmarks udsendte.

Den første flagdag var i 2009. Det var i en tid, hvor indsatsen i Afghanistan fyldte meget i medierne. I dag fylder Forsvarets internationale indsats mindre i offentligheden. En del af forklaringen på det er nok, at de indsats, vi i øjeblikket bidrager til, ikke involverer daglige ildkampe, og fordi det lykkeligvis er længe siden, at en dansk soldat er blevet alvorligt såret eller er omkommet i kamp. Det er jo i sig selv glædeligt. Men det betyder ikke, at flagdagen ikke længere er relevant. Og det betyder heller ikke, at de, der er udsendt nu, ikke fortjener hyldest.

Danmark har lige nu cirka 500 udsendte soldater, der hver dag gør et stort stykke arbejde, ofte under vanskelige og farlige forhold langt hjemmefra. Deres indsats er relevant og vigtig, og vi skylder dem og deres familier stor tak.

Samtidig er flagdagen også en anledning til at ære dem, som tidligere har været udsendt, deres familier og dem, som vendte tilbage med skader – eller som betalte den højeste pris og mistede livet. Vi skylder dem at reflektere over indsatsen – og at huske på dem.

Flagdagen har udviklet sig gennem tiden, og i år var der ud over paraden og de officielle arrangementer i København også mere end 75 andre arrangementer rundt om i landet, hvor kommuner og foreninger fejrede vores veteraner. Den forankring og opbakning er meget værd for den enkelte veteran og for Forsvaret.

Igen i år deltog også repræsentanter fra kongehuset og regeringen, hvilket vidner om, at det ikke kun er i Forsvaret, at flagdagen er vigtig. Det er glædeligt. Og det er godt, at det ikke bare er i København, men i hele landet, at flagdagen fejres.

I en tid, hvor mange andre emner optager sindene, og hvor budgetanalyser, nyt forlig, nye opgaver og nye trusler fylder i debatten, vil jeg opfordre til, at vi stadig tager os tid til at bakke op om vores udsendte og veteraner, og jeg vil gerne benytte lejligheden til at sige dem tak for deres store arbejde ude i missionerne.

Bjørn I. Bisserup
forsvarschef,
general

Foto: Sara Skytte

KOLOFON FORSVARSAVISEN

UDGIVES AF:
Værnsfælles Forsvarskommando / VFK

TRYKKERI: Rosendahls - Schultz
TRYK ISSN 2245-957X
ONLINE ISSN 2245-9588

ANSVARSHAVENDE REDAKTØR
Generallejtnant Per Ludvigsen
Viceforsvarschef

FORSIDEFOTO: Niels, overkonstabel af 1. grad / Trænregimentet
Redaktion afsluttet 7. september 2017
Copyright Forsvaret 2017

REDAKTØR:
Birgit Baunehøj - baunehoj@mil.dk

KOMMUNIKATIONSSEKTIONEN
Værnsfælles Forsvarskommando
Danneskiold-Samsøes Allé 1
1434 København K
www.forsvaret.dk

Kilder i Forsvarsavisen kan optræde med fuldt navn eller anonymiseres ved at bruge enten for- eller efternavn. Dette er afledt af anbefalinger fra Forsvarets Efterretningstjeneste (FE) om en mulig sikkerhedsrisiko for nogle personelgrupper, hvis de står frem på en måde, så de let kan identificeres.

DISTRIBUTION: Send evt. spørgsmål til forsvarsavisen@mil.dk

OPLAG: 25.900
LAYOUT: Bjarne Valdemar Jensen

March gennem Skive for flagdagsparaden.

UDSENDTE SOLDATER MINDET OG ÆRET I SKIVE

Det var første gang, der var deltagelse fra både kongehuset og Forsvarets øverste ledelse, da der blev afholdt flagdag i Skive.

AF SIMON JOHNSEN ELBECK / VFK

SKIVE Soldaterne fra Ingeniørregimentet i Skive stod linet op med nypudsede støvler og et fokuseret blik i øjnene. Delingen præsenterede gevær. Og bag dem ankom dagens gæster fra kongehuset og Forsvaret.

Det er niende gang, at der bliver afholdt Flagdag for Danmarks udsendte. Men det er første gang, at flagdagen officielt rykker vestpå.

"Skive er valgt som stedet, hvor vi for første gang har en officiel fejring af flagdagen i det jyske med kongelig deltagelse og med deltagelse fra regeringen. Man kan kalde det for en udflytning fra København," siger viceforsvarschef Per Ludvigsen.

At det er Skive, der lægger kaserne og by til den første jyske flagdag med kongelig deltagelse samt deltagelse fra Forsvarets øverste ledelse, er ikke tilfældigt, siger viceforsvarschefen.

"Skive er et godt valg. Det er en stor garnison i det jyske, som har leveret mange soldater til mange udsendelser. Det har Skive ikke bare gjort tidligere, men det gør Ingeniørregimentet til stadighed. De er til stede i stort set alle verdensdele lige nu," siger Per Ludvigsen.

Tilbage på paradepladsen skridtede Deres Kongelige Højheder Prins Joachim og Prinsesse Marie ind på pladsen. Hilste på delingen fra Ingeniørregimentet og stillede sig ind i geledet sammen med viceforsvarschefen, integrationsminister Inger Støjberg (V) og veteranerne.

Her blev det blandt andet mindet, at Ingeniørregimentet i 2002 mistede tre soldater i Kabul. Og da de store, grønne kranse med røde og hvide bånd blev lagt ved mindestene for de soldater, der omkom i Dvor i Kroatien i 1995, blev den store forsamling helt stille og mindedes de faldne kammerater.

Det er netop mindet og æren, der gør flagdagen den 5. september til noget helt specielt for Hans Kongelige Højhed Prins Joachim.

"Det her er en dag, som står i Forsvarets tegn. Alle, der har deres gerning i militæret, kan rette ryggen og gøre sig brede, uden at det virker blæret. For det er denne dag, der er til for at fejre dem, for at takke dem og mindes dem," siger Prins Joachim.

Efter kranselægningen ved mindestene for de faldne soldater fra Skive Kaserne fortsætter flagdagen inde i Skive midtby. Her blev soldaterne mødt af en by fyldt med smilende og glade indbyggere – og en masse børn, der bød soldaterne og de kongelige velkommen med masser af Dannebrogflag.

"Flagdagen er en dejlig begivenhed, der markerer det officielle Danmarks tak til de udsendte. Det er værdifuldt og af stor betydning og noget, som jeg personligt som veteran er glad for," siger viceforsvarschef Per Ludvigsen, som understreger, at det bestemt ikke er sidste gang, at flagdagen for Danmarks udsendte bliver officielt markeret uden for København.

"Jeg tror til næste år, at vi kan se, at det kan komme et andet sted hen. Jeg håber, det kan blive en tradition med et jysk afsnit af den officielle flagdag fremover," siger viceforsvarschef Per Ludvigsen. ■

SÅDAN SÅ FLAGDAGEN U

Pårørende og venner var mødt op rundtomkring for at fejre og ære soldaterne.

Gardehusarreg

Tilskuerne til marchen gennem Aalborg tog billeder af soldaterne.

Paraden i København bliver her inspiceret af Kronprins Frederik og forsvarsminister Claus Hjort Fred

Prins Joachim og prinsesse Marie var gæster ved flagdagen i Skive, hvor også viceforsvarschefen var med.

UD RUNDT OM I LANDET

Regimentet marcherede gennem Slagelse og sluttede sig til regimentets hesteskadron på Rådhuspladsen.

Hos soldaterne ved Operation Inherent Resolve i Irak blev der også holdt flagdag.

eriksen.

BORGMESTER: FLAGDAGEN SKAL VÆRE EN LOKAL FESTDAG

Forsvaret er for længst flyttet fra Halsnæs Kommune. Alligevel er det vigtigt at fejre landets udsendte, mener borgmesteren.

AF KRISTINA SCHÖNNEMANN JENSEN/VETC

HALSNÆS I år blev flagdagen afholdt i 88 kommuner landet over. En af dem, der sætter en ære i at gøre flagdagen til en festdag for kommunens borgere, er Halsnæs Kommune. Og det til trods for at der "kun" bor 174 veteraner i kommunen. Men det er ikke antallet af veteraner i Halsnæs, der ifølge borgmester Steen Hasselriis (V) gør flagdagen vigtig.

"Jeg synes, det er på sin plads at hylde de mennesker, der gør en ekstraordinær indsats i Danmarks tjeneste. Ikke bare i ord men også i handling, og derfor bruger vi flagdagen til at vise, at vi værdsætter deres indsats og samtidig mindes de udsendte, der ikke vendte hjem med livet i behold," siger Steen Hasselriis.

Efter de militære områder i Halsnæs én for én blev nedlagt i oo'erne, har kommunen måttet tænke i andre baner end parader og

kranselægning. I år sætter kommunen fokus på den aktuelle sikkerhedspolitiske situation i Europa og konsekvenserne for det danske forsvar, som Peter Viggo Jakobsen, ph.d. og lektor ved Forsvarsakademiet, gav et rids af, inden en paneldebat med lokale folketingspolitikere blev skudt i gang. Derudover var der mindre boder med Familienetværkets pårørendefilm "Hjemmefronten" og udstilling om det at være pårørende til en PTSD-ramt veteran. Alt sammen ud fra tanken om, at man gerne ville tiltrække både veteraner og pårørende, men også almindelige borgere uden forbindelse til Forsvaret.

"Når man har sagt A, må man også sige B, og derfor er det vigtigt for os, at arrangementet er andet og mere end en tale og en kop kaffe, men i stedet er noget, hvor offentligheden har muligheden for at deltage og hylde de udsendte og samtidig oplever at få noget med hjem i bagagen," siger borgmester Steen Hasselriis. ■

Flaget blev hejst i Halsnæs på Sjælland i anledning af flagdagen.

NYT MINDESMÆRKE HÆDRER DE OVERSETE SØHELTE

Den 29. august blev et mindesmærke for de danske krigssejlere indviet. I årene efter Anden Verdenskrig blev de overset, mens frihedskæmperne fik opmærksomhed og hæder. Men de 6.000 krigssejlere leverede den vigtigste danske indsats i allieret tjeneste, mener Søren Nørby, marinehistoriker ved Forsvarsakademiet.

TEKST OG FOTO: LARS BO AXELHOLM

INDVIELSE Den 29. august blev et mindesmærke for de danske krigssejlere indviet i Mindelunden i København med deltagelse af Hendes Majestæt Dronning Margrethe og statsminister Lars Løkke Rasmussen. I den anledning har Forsvarsavisen interviewet Søren Nørby, marinehistoriker ved Forsvarsakademiet, om, hvem de danske krigssejlere var, og hvilken indsats de gjorde i allieret tjeneste.

Året var 1940, da de tyske styrker invaderede Danmark den 9. april, og her blev en stor del af den danske handelsflåde og dens besætninger pludselig afskåret fra Danmark. En meget stor del af flåden lå i rutefart mellem Danmark og England.

"På mange af skibene var det kaptajnen, der egenrådigt traf en beslutning om at sejle til England. Andre kaptajner indkaldte et skibsråd og anbefalede, at man skulle gøre det. Det var lige fra olietankere til skibe med stykgods," forklarer Søren Nørby.

Efterhånden som skibene ankom til England, blev besætningerne bedt om at fortsætte med

deres arbejde. Handelsskibene var nemlig livsvigtige for England.

"De danske krigssejlere var omkring 6.000 søfolk fra kaptajner til messedrenge. Nogle skibe havde rent danske besætninger, mens andre søfolk gjorde tjeneste på udenlandske handelsskibe. Men under alle omstændigheder havde englænderne mere brug for, at danskerne blev på deres skibe og fortsatte deres arbejde, end at de afmønstrede for at blive soldater," forklarer marinehistorikeren.

Krigssejlerne spillede en overset, men særdeles vigtig rolle som besætninger på handelsskibene. Hvad enten det gjaldt konvojer fra USA til England, der konstant blev angrebet af tyske ubåde – eller den endnu mere skræmmende Murmansk-rute, hvor der blev fragtet forsyninger til den sovjetiske krigsindsats.

"Turen til Murmansk igennem Ishavet har været forfærdelig," siger Søren Nørby.

"For det første var der truslen fra vejr og vind i Ishavet. Vintrene i 1941 og 1942 var ekstremt hårde. Og samtidig havde tyske styrker med base i Norge mulighed for at indsætte bombefly og overfladefartøjer mod konvojerne. Ende-

lig var der den evige trussel om at blive torpederet af en tysk ubåd, så det har – for nu at sige det lidt bramfrit – været en lortetur," siger Søren Nørby.

At det var et farligt job, kan man også se på dødstallet: Omkring 1.000 danske søfolk omkom under krigen. Og mange af dem, der overlevede, kom hjem med ar på sjælen.

"Mange havde granatchok, det vi i dag diagnosticerer som PTSD. Den eneste behandling var et højt indtag af alkohol."

Marinehistorikeren mener, at det er godt, at krigssejlerne nu får et mindesmærke – også selv om der så mange år efter krigen næppe er mange i live mere.

"De her søfolk kunne have valgt den nemme løsning og været sejlet hjem til Danmark. Men de fortsatte med at gøre deres arbejde, og det fortjener en anerkendelse, også selv om det er så mange år siden."

Forklaringen på, at krigssejlerne ikke er blevet officielt hædret før, er især, at de ikke var en samlet gruppe som for eksempel modstandsfolkene.

"Der har manglet nogen til at italesætte, at her var en gruppe, som gjorde en stor indsats. De

danske modstandsfolk har måske haft monopol på fortællingen, og krigssejlerne har ikke haft en forening, der kunne præstere 2.000 underskrifter for at få et mindesmærke, og det hænger sammen med, at krigssejlerne kom hjem til Danmark drypvis, efterhånden som de afmønstrede," siger Søren Nørby.

"Krigssejlerne var på den måde 'ude af syne'. Dengang sejlede man i flere år ad gangen, og nogle af disse søfolk kom måske først hjem i 1947, kun for at opdage, at konen var blevet gift med en ny mand, og børnene havde fået en ny far, fordi man troede, at sømanden var omkommet. Søfolkene gjorde bare deres arbejde, men i min optik var de helte, og deres indsats var uvurderlig. For eksempel var de eneste danskere på D-dag den 6. juni 1944 de danske krigssejlere. Men de blev glemt, og modstandsfolkene tog opmærksomheden," siger Søren Nørby.

"Jeg kan ikke igennem min forskning bevise det, men jeg vil påstå, at den manglende anerkendelse også hænger sammen med, at mange af søfolkene var kommunister, og dem brød man sig ikke om," siger Søren Nørby. ■

FAKTA

Indtil nu har Mindeankeret i Nyhavn fungeret som mindesmærke for de omkomne danske søfolk i årene 1939-45. Mindeankeret blev rejst i 1951 og finansieret af en folkeindsamling. I Holmens Kirke findes en mindetavle for de faldne i Søværnet under Anden Verdenskrig, ligesom der er oprettet et mindekapel for de faldne i allieret tjeneste.

På havnen i Rønne på Bornholm findes et mindesmærke over de bornholmske sømænd og fiskere, der omkom på havet under Anden Verdenskrig. Mindesmærket er udført af billedhuggeren Max Pauli Christian Andersen og sat op i 1949.

KRIGSSEJLERE

Cirka 6.000 danske søfolk traf et aktivt valg om at gå i allieret tjeneste, da store dele af handelsflåden blev afskåret fra Danmark ved Besættelsen den 9. april 1940. Dermed kom søfolkene blandt andet til at deltage i den livsvigtige konvojsejls mellem Storbritannien og USA.

Men danske søfolk deltog også i egentlige krigshandlinger. 25 danske skibe og omkring 800 danske søfolk var med ved D-dag: Landgangen i Normandiet den 6. juni 1944. I alt mistede mere end 1.000 af de danske søfolk i allieret tjeneste livet under krigen.

Kilde: Mindelundenryvangen.dk

SAGT & SKREVET OM FORSVARET

Ambassadør: Putin er ikke mindre logisk end andre

”Svaret på spørgsmålet, hvorfor Rusland skulle vælge at anvende sine militære kapaciteter, bliver derfor en helt central del af den nødvendige og grundige analyse, som må gå bag om både de røgslør, som man fra russisk side lægger ud, og koldkrigsrygmarvsreaktioner fra alle sider.”

Thomas Winkler, Danmarks ambassadør i Rusland, satte i Kronikken i Berlingske spørgsmålstegn ved, hvorvidt Rusland egentlig har lyst til at angribe Vesten eller bare rasler med sablerne.

Berlingske

21. august 2017

DF og K: Danskere skal kunne tvangsudsendes

”Hvis Danmark er i krig, er du som værnepligtig forpligtet til at forsvare landet både herhjemme og i udlandet. Men inden har de jo gennemført en grundig militær uddannelse.”

Folketingsmedlem Marie Krarup (DF), der sammen med de Konservative ønsker at genoplive dele af mobiliseringsforsvaret fra den Kolde Krig og mener, at en værnepligtsuddannelse i fremtiden skal betyde, at man kan blive tvangsudsendt, hvis Rusland går til angreb i Baltikum.

Politiken

28. august 2017

De danske og svenske forsvarsministre mødtes

”De udfordringer, vi har i det arktiske område, er store. Vi aner i princippet ikke, hvad der foregår deroppe, og det kan være nødvendigt også at satse på nano-satellitter for at se, hvem der foretager sig hvad deroppe.”

Forsvarsminister Claus Hjort Frederiksen (V) i forbindelse med et fællesinterview med den svenske forsvarsminister Peter Hultqvist, hvor de talte om at styrke det militære samarbejde mellem de to lande.

Berlingske.dk

2. september 2017

Militærforsker: Ingen sikkerhed uden NATO

”Presset på europæerne om selv at finansiere en større del af deres sikkerhed vil ikke gå væk. Og hvis samarbejde om nye kapaciteter nyder særlig fremme inden for EU-regi, så fred være med det. Det kan bare ikke erstatte Nato, som er den egentlige ramme for europæisk sikkerhed.”

Henrik Breitenbauch, leder af Center for Militære Studier på Københavns Universitet i et blogindlæg nødvendigheden af et stærkt NATO.

Altinget.dk

6. september 2017

KLUMME

Af **Hans Engell**
politisk kommentator,
fhv. forsvarsminister

Hvad mener Forsvaret egentlig om værnepligten?

Vi tager det glædelige først: Inden for de næste måneder indgår regeringen og et stort, bredt flertal i Folketinget en ny formentlig femårig forsvarsaftale.

Den sikrer faste rammer for Forsvarets udvikling, og for første gang i mange år tegner sig en reel, ikke ubetydelig forøgelse af forsvarsbudgettet.

Forliget vil understrege den politiske opbakning og udtrykker også den politiske anerkendelse af den indsats, der ydes herhjemme og internationalt.

Så langt så godt.

Men forliget vil også blive mødt med kritik: Budgetforøgelsen er for lille til at klare presset på personel og materiel. Forsvaret skal selv finde mange penge for at dække ”hullet” efter den nuværende forligsperiode. Stigningen sker langsomt, og kan man nu regne med, politikerne ikke skærer toppen af budgetstigningen de sidste år af forligsperioden?

Endelig vil stigningen i budgettet ligge adskillige milliarder fra NATO’s målsætning om de to procent af BNP (bruttonationalproduktet, *red.*).

NATO-målet har hele tiden været helt urealistisk både i Danmark og de fleste andre NATO-lande. Det er i virkeligheden en useriøs målsætning at sætte procenter på et forsvarsbudget i forhold til landenes økonomiske vækst og uden skelen til, hvad landene får for pengene. Det betyder for eksempel, at lande med minusvækst som Grækenland kommer fint ud af NATO-statistikken, mens for eksempel Tyskland skulle opruste til over Ruslands niveau, hvis de skulle nå målet.

Formentlig vil de danske politikere øge vores forsvarsbudget løbende over forligsperioden startende med en lille milliard stigende til det dobbelte i slutningen.

Det vil løse problemer, men langt fra alle.

Forsvaret vil fortsat være en virksomhed, der skal spare, rationalisere og modernisere, og der vil hos mange i værnene være en oplevelse af, at der er for lang afstand mellem mål og midler.

De kommende års anskaffelse af F-35 kampfly vil være en økonomisk og organisatorisk udfordring af de helt store for ledelse og medarbejdere. Det bliver meget afgørende for Forsvarets omdømme i forhold til politikere og vælgere, at dette projekt indføres professionelt og overbevisende.

Faktisk står udfordringerne for Forsvaret de kommende år i kø:

Sikkerhedspolitik er truslen fra et aggressivt Rusland en fornyet alvorlig opgave. Den ustabile situation i Fjernøsten med Nordkoreas langtrækkende atomvåben er en umådelig destabiliserende faktor. Donald Trumps labile ledelse og den usikkerhed, han har skabt om USA’s NATO-engagement, øger usikkerheden. Selv om en genvalgt kansler Angela Merkel og Frankrigs præsident Emmanuel Macron vil forstærke EU’s fælles forsvar, bliver det uden Danmark.

Jeg er sikker på, at ingen dansk statsminister uanset partifarve i overskuelig fremtid vil sende det danske EU-forsvarsforbehold til folkeafstemning. Dertil er udsigterne for et nederlag alt for store uanset skiftende meningsmålinger.

Taler vi Forsvarets udvikling herhjemme, bliver opgaven ikke lille. Heller ikke dialogen mellem forsvar, politikere og medier, hvoraf stadig færre har et personligt kendskab til Forsvaret.

Det vil stille krav til Forsvarets evne til at kommunikere opgaver og udfordringer på en måde, politikerne kan bruge til noget.

Brokkeri og klynk uden konstruktive, realistiske forslag gider ingen høre på.

Derimod en meningsudveksling med klare meldinger, professionalisme og faglighed samt åbenhed og modtagelighed.

Forsvaret er ikke altid god til at tale i klartekst.

Tag eksempelvis værnepligten. Vi ved, spørgsmålet om antallet af værnepligtige, deres uddannelseslængde, opstilling og anvendelse i værnene er et af de mest centrale spørgsmål i forbindelse med de igangværende forligsforhandlinger.

Men i deres drøftelser får hverken politikerne eller vælgerne megen hjælp – i hvert fald ikke i det åbne rum.

Spørgsmålet er: Har vi brug for værnepligtige i et forsvar, der primært skal løse stærkt specialiserede opgaver? Skal vi bruge milliardbeløb på at indkalde flere, hvis de fleste ikke fortsætter i Forsvaret? Hvordan vejer vi værdipolitik over for kravene til effektiv ressourceudnyttelse? Kort sagt: Hvilket fagligt råd vil Forsvaret give politikerne?

Jeg har selv i årtier kæmpet for værnepligten. Det havde god mening i årene med territorialforsvar og den klart definerede trussel fra Warszawapagten. Jeg er mindre sikker på, det giver mening med nutidens forsvarsmæssige udfordringer.

Der er mange debattører på banen: Forsvarets faglige organisationer. Forskere fra læreanstalter og tænketanke. Og politikerne, som især tager udgangspunkt i det værdimæssige.

Alle mener noget, men hvad mener Forsvarets ledelse? Vil man bruge en milliard på 7.000 flere værnepligtige eller på nyt materiel?

Med alle de udfordringer, Forsvaret står med, kan der i en tid med vildt flyvende meninger og fake news ikke bruges kræfter nok på den klare, fremskudte og fagligt solidt funderede kommunikation. Både internt og udadtil. ■

Klummen er et udtryk for klummeskribentens holdning og vurdering og ikke et udtryk for Forsvarets eller Værnfælles Forsvarskommandos synspunkter.

Hans Engell.
Foto: Privat

Hans Engell er mangeårig politisk kommentator, uddannet journalist og tidligere chefredaktør på Ekstra Bladet. Engell er desuden tidligere leder af Det Konservative Folkeparti samt forsvars- og justitsminister.

Pride-flag på slottet

FEJRING: I forbindelse med Copenhagen Pride Parade den 19. august kunne forbigående spotte fire regnbuefarvede flag – det officielle flag for Pride – på taget af Hærens Officersskole på Frederiksberg. "Forsvaret og Hæren er en mangfoldig arbejdsplads, og alle, der ønsker at gøre tjeneste, er velkomne uanset køn, alder, religion og seksuel orientering. Og det vil vi selvfølgelig gerne have, at flere får øje på. Derfor var det også oplagt at hejse Pride-flaget fra en af Københavns mest iøjnefaldende bygninger," fortæller chefen for Hærens Officersskole, oberst Nicolas T. Veicherts, der selv deltog i paraden. ■ /EKN

Medarbejdere fra Forsvaret deltog sammen med Beredskabsstyrelsen, brandmænd og ambulancereddere i paraden, som gik fra Frederiksberg Rådhus til Københavns Rådhus. Forsvaret deltog første gang i Copenhagen Pride Parade i 2016.

5 SKARPE OM PRIDE

AF CELINE EMMA LA COUR / VFK

Forsvarsavisen har talt med chefen for Marinestaben, kontreadmiral **Torben Mikkelsen**, om Forsvarets og hans egen deltagelse ved Copenhagen Pride Parade 2017.

Hvorfor deltager Forsvaret i Copenhagen Pride Parade?

Vi deltager for at understrege, at Forsvaret er en mangfoldig og moderne arbejdsplads. Det, vi lægger vægt på hos vores medarbejdere, er kompetencer og kvalifikationer, og derfor er alle velkomne i Forsvaret uanset religion, alder, køn, seksuel orientering og så videre. Så kort og godt. Du skal have evnen og viljen, og så er vi sådan set ligeglade med resten.

Nogle sætter spørgsmålstegn ved brugen af uniform til paraden.

Hvad mener du om det?

Jeg kan ærligt talt ikke se noget problem i, at nogle af vores medarbejdere deltager i uniform. Jeg gør det jo også selv, og det er da netop uniformen, som er med til at symbolisere os som Forsvaret. Og så er det i øvrigt frivilligt, om man ønsker at optræde i uniform eller privat påklædning.

Der er også nogle, som mener, at Forsvarets deltagelse i paraden er politisk.

Hvad mener du om det?

Hvis mangfoldighed er politik, så kan man godt kalde det politisk, men det mener jeg bestemt ikke, at det er. Til Pride-paraden hylder vi, at der er plads til forskelligheder, og vi hylder mangfoldigheden i vores samfund og på vores arbejdsplads. Det er ikke politik, men tværtimod helt naturligt.

Hvordan har du oplevet reaktionerne på, at du deltager i Copenhagen Pride Parade?

Inden jeg deltog, var der mange positive reaktioner, og folk synes generelt, at det er for en god sag. Reaktionerne er kun blevet mere positive derefter. I paraden har tilskuere mange gange tilkendegivet, at de synes, det er godt, at vi deltager. Så alt i alt har det været en super god oplevelse.

Hvad håber du selv på at få ud af deltagelsen i Copenhagen Pride Parade?

Jeg håber på, at min tilstedeværelse kan være med til at manifestere ledelsens opbakning til paraden og dermed opbakningen til de demokratiske værdier og frihedsrettigheder, vores samfund bygger på. Det er jo nogle af de værdier, vi også kæmper for mange steder rundt omkring i verden.

DERFOR GÅR FORSVARET MED I COPENHAGEN PRIDE PARADE

Den 19. august deltog Forsvaret for anden gang i Copenhagen Pride Parade. Alle medarbejdere var inviteret til at gå med frivilligt, og det var frivilligt, om man ville være iklædt uniform eller privat påklædning.

Forsvaret deltog for at understrege, at det er en rummelig arbejdsplads, der lægger vægt på den enkeltes kompetencer og kvalifikationer, og at både nuværende og fremtidige medarbejdere er velkomne på arbejdspladsen uanset religion, alder, køn, seksuel orientering og baggrund.

Forsvarets deltagelse var en hyldest til mangfoldigheden og de demokratiske værdier og frihedsrettigheder, som Forsvaret også kæmper for ude i verdens brændpunkter.

En kvinde fra tilskuerrækken stopper to uniformerede medarbejdere op for at få taget et billede med dem.

Der var stor opbakning fra tilskuerne til Forsvarets deltagere i paraden.

Fotos: Emma Kirketerp

Niels Poul Petersen var chef for det 36. hold danske udsendte i Kosovo. Foto: Privat

HJEMVENDT KOSOVO-CHEF: "SIKKERHEDS- STYRKERNE ER NÅET MEGET LANGT"

Ifølge den tidligere chef for de danske styrker i Kosovo kan Kosovo Security Forces og landets politistyrker inden for en overskuelig fremtid selv varetage opgaven med at holde freden.

TEKST OG FOTO: ASTRID JOHANNE HØG / VFK

BALKAN Det er snart 20 år siden, at FN og NATO skred ind i krigen mellem kosovoserbere og kosovoalbanere med over 50.000 soldater. I dag er der stadig godt 4.000 udsendte soldater i landet.

"Når vi stadig er 4.000 dernede, så skyldes det, at selv om vi måske nok står med benene på fast grund, så flyder lavaen lige under skorpen," siger oberstløjtnant Niels Poul Petersen og hentyder til de etniske spændinger mellem kristne kosovoserbere og muslimske kosovoalbanere, der stadig præger landet.

Han er netop vendt hjem efter at have været chef for det 36. hold danske udsendte, der talte 29 på bevogtningsopgaver i Camp Novo Selo samt seks i Camp Film City, der er hovedkvarteret for den internationale styrke Kosovo Force (KFOR).

Navnet Camp Film City røber, at lejren oprindeligt skulle have været Balkans svar på Hollywood. Men i landet, hvor den politiske situation til tider er så spændt, at partier kaster med tåregas i parlamentet, er der ikke udsigt til, at lejren vender tilbage til sin glamourøse bestemmelse.

Snart fod på sikkerheden

Ifølge Niels Poul Petersen er det dog realistisk at forvente, at Kosovos egne sikkerhedsstyrker langsomt, men sikkert overtager opgaven med at sikre freden. Det mål har han arbejdet for i sin rådgivende funktion i Nato Advisory and Liaison Team.

"Planen er, at der om få år vil være færre udstationeret i Kosovo. Det skal ske i takt med, at deres egne sikkerhedsstyrker er mere selvhjulpne og accepteret af alle dele af befolkningen," siger Niels Poul Petersen.

Meget af arbejdet er for ham gået med at sikre, at uddannelsen af Kosovos sikkerhedsstyrker møder de internationale standarder. Og netop på uddannelsesområdet ser han den største fremgang.

"Der er en ny generation på vej, som har fået en del af deres uddannelse i lande som USA og Tyskland. Kosovos politi og sikkerhedsstyrker er dygtige og professionelle, det er kun systematiseringen og evalueringen af deres træning, der mangler at komme helt på plads. De tilbageværende problemer er politiske – sikkerheden er der efterhånden styr på," fortæller Niels Poul Petersen.

Opgaven handler om at sikre håbet

Det er efterhånden lang tid siden, at der sidst var en større voldelig konflikt i Kosovo. Det var i 2004, hvor 29 mistede livet i sammenstød mellem den albanske

og serbiske befolkning. Sidenhen er landet blevet mere sikkert, men det plages fortsat af politiske og økonomiske kriser. Det forandrer også opgaven for de udsendte, mener Niels Poul Petersen.

"I de senere år har kriserne været politiske og ikke voldelige, som vi har set førhen. Ud over træningsbidraget bruger DANCON (Danish Contingent, det danske bidrag, red.) derfor ressourcer til projekter

Vi står for at bevare håbet i befolkningen om, at samarbejde er muligt i et multikulturelt samfund.

oberstløjtnant
Niels Poul Petersen

såsom opførelse af broer eller forskellige projekter, der skal binde befolkningen sammen," forklarer han og fortsætter:

"Vi står for at bevare håbet i befolkningen om, at samarbejde er muligt i et multikulturelt samfund."

Derfor er det ifølge ham også vigtigt, at kosovoernes egne sikkerhedsstyrker afspejler hele samfundet med alle dets minoriteter.

"Kosovos sikkerhedsstyrker har i første halvår rekrutteret 61 kosovoserbere, så det går den rigtige vej," fastslår han. ■

Musik af Michael Jackson og levende musik samlede børn og forældre med forskellig baggrund i Pristinas koncertsal.

MUSIKKEN KNYTTER BÅND

Et eksempel på et projekt, som knytter kosovoserbere og kosovoalbanere tættere sammen, er en fælleskoncert med børn fra en kosovoserbisk og en kosovoalbansk musikskole. Den blev arrangeret af en af de fem danskere udstationeret i PSYOPS-enheden i Film City. PSYOPS står for Psychological Operations, der kan forstås som påvirkning af lokalbefolkningen.

"Det er specielt, fordi det er første gang, at kosovoalbanere og kosovoserbere har lavet noget samlet på denne scene siden krigen. Det viser, at der er håb for den nye generation," siger initiativtageren, seniorsergent Christensen.

Se videoen "Musik forener serbere og kosovoalbanere" på forsvarstv. Her møder man kosovoalbaneren Elisa på 13 år, der elsker Michael Jackson – og faktisk synes, at de serbiske børn er rigtig søde.

Den danske seniorsergent Christensen arrangerede som en del af PSYOPS-indsatsen en koncert med serbiske og albanske skolebørn for at samle befolkningen.

NØGLEN TIL IRAKERNE

Operation Inherent Resolve hold 6 har haft sin første irakiske bataljon igennem træning på Al Asad Air Base. At appellere til irakernes konkurrencementalitet viste sig at være god måde at skabe ekstra engagement i lektionerne.

TEKST OG FOTO: SØREN EGEBAEK, PRESSEOFFICER OIR HOLD 6

ENGAGEMENT Fra første dag i missionsområdet har træningsbidraget uddannet og trænet en bataljon fra Border Guard Force (BGF). Uddannelsen og træningen af den irakiske bataljon bestod af et fire ugers program. Umiddelbart efter mødet gennemførtes en biometrisk screeningsproces, der sikkerhedsgodkender soldaterne. Når de danske soldater har sikret sig at de irakiske soldater ikke udgør en sikkerhedsrisiko udleveres udrustning og geværer med henblik på at kunne påbegynde den planlagte træning.

Kaptajn Brian, som er fører for de danske- og baltiske træningshold, har tidligt haft fokus på forholdet til irakerne.

Hjemmefra havde vi talt meget om vigtigheden af at opbygge relationer, og på det punkt har alle instruktørerne virkelig ydet en formidabel indsats. Dette kom bedst til

udtryk ved paraden. Det var ikke blot kollegaer, men venner der tog afsked den dag, konstaterer Brian.

Træningen har i sagens natur udfordret de danske trænere. Irakerne er særdeles glade og venlige mennesker, men parametre som den ekstreme varme og de store forskelle i baggrund, mentalitet og kultur skulle håndteres rigtigt for at få et godt resultat.

- Ud over den ekstreme varme, har vi også brugt rigtig mange ressourcer på at finde "nøglen" til irakerne, fortæller Brian. Vi konstaterede hurtigt, at der skal noget mere til at fastholde irakernes opmærksomhed og motivation, end vi er vant til hjemmefra. Der skulle tænkes kreativt, og det er der blevet.

Vi fandt, at der var tre særdeles effektive metoder, til for alvor at få irakerne til at engagere sig i træningen, fortæller Brian.

For det første er irakerne udprægede konkurrencemennesker, så når den basale

indlæring var på plads, blev så meget som muligt af undervisningen gjort til en konkurrence, hvor irakerne kunne dyste mod hinanden. Tit var præmien alene anerkendelsen fra instruktørerne eller den godmodige håneret overfor hinanden.

Ofte var det det enkle, der virkede

- Vi kunne bare konstatere, at det helt tydeligt var med til at hæve niveauet hos alle. Noget så banalt som at give et lille klistermærke på ID-kortet, der viste, at man nu måtte skyde på 50 meter i stedet for 25 meter blev med en sjælden set stolthed vist frem for de andre soldater, fortæller Brian.

En afledt effekt af konkurrencerne var også, at instruktørerne forholdsvis hurtigt kunne identificere de rigtigt dygtige soldater. Mange af irakerne har en lang og ofte dyrekøbt erfaring fra kamppladsen, og den har instruktørerne været hurtige til at udnytte.

- De erfarne soldater blev gjort til hjælpeinstruktører, når det drejede sig om f.eks. førstehjælp og imødegåelse af vejsidebomber, eller de blev gjort til gruppefører, når vi var i felten. Og det, at de andre soldater kunne se, at dygtige soldater blev tildelt ansvar med den dertil hørende status, var igen med til at hæve alles engagement og derved også niveauet, fortæller Brian.

Sidst men ikke mindst har alle instruktørerne sat en kæmpe ære i at fremstå som det gode eksempel. Hvad end det har været at kravle gennem terrænet, forevise livreddende førstehjælp, eller når en skydeleder har lært alle kommandoerne på irakisk, så har irakerne kunnet se den dedikation, som instruktørerne har lagt for dagen.

Og vores iver smittede helt klart af på deres engagement, og derfor kan vi godt se os selv i øjnene, når nu vi sender denne bataljon tilbage for at deltage i kampen mod Daesh (ISIL), konstaterer Brian. ■

FAKTA

Bataljonen modtog fire ugers træning, opdelt i modulerne:

Krigens love

Våbenbetjening og skydning

Grundlæggende infanteriuddannelse for or enkeltmand

Grundlæggende infanteriuddannelse i rammen af gruppe/deling/kompagni

Kontrolposttjeneste og mobil kontrolposttjeneste

Forhold over for IED

Førstehjælp

Sideløbende gennemførtes føreruddannelse for bataljonens førere.

Det første hold irakiske soldater, trænet af hold 6, er nu sendt tilbage til deres hjemgarnison. Om lidt ankommer en ny bataljon klar til at modtage uddannelse og træning.

Dansk instruktør instruerer i valg af ildstilling.

Fra venstre: Føreren for de danske træningshold, en irakisk kompagnichef og den danske chef for det dansk-britiske BPC.

Afskeden til paraden bar tydeligt præg af de gode relationer der blev knyttet mellem trænere og de irakiske soldater.

Flodbølgen skyllede masser af bræis op på land, hvor det står mellem husene i bygden Nuugaatsiaq, indtil det er smeltet væk. I baggrunden ligger inspektionsskibet "Vædderen", som undsatte mange af bygdens beboere samt udgjorde platform for redningsindsatsen. Imens Forsvarets indsats hold fra "Vædderen" var i land, lå skibet klar til at advare med hornet, hvis der kom en ny flodbølge. Der var nemlig efter første skred risiko for yderligere fjeldskred og dermed nye flodbølger, og af samme grund bar alle i land overlevelsesdragter, redningsvest og radio.

Sent om aftenen den 17. juni skyllede en enorm flodbølge flere af bygden Nuugaatsiaqs huse i havet. Mange af dem flød i mange dage i fjorden.

På kysten ligger indbo, som flodbølgen har revet ud af husene.

JORDSKÆLV ELLER JORDSKRED?

En tid hed det sig, at det var et jordskælv, der havde forårsaget skredet, men senere viste det sig, at de udslag på de seismiske målere, som man havde kunnet konstatere, var forårsaget af skredet selv. Skredet var med andre ord så voldsomt, at det gav rystelser i jordskorpen, som kan måles af de faste seismiske målestationer. Et fjeldstykke på over en kilometer i bredden og cirka 400 meter i højden og i dybden var skredet ned ad fjeldet og i havet fra 400-500 meters højde. Dette udløste flodbølgen.

EN ENORM KATASTROFE

Fire omkomne, syv sårede og omkring 200 evakuerede og lukning af to bygder lyder måske ikke af meget. Men i et land med godt 56.000 indbyggere er det meget. Skulle man oversætte katastrofens omfang til danske forhold, ville det svare til 400 omkomne, 700 sårede og 20.000 evakuerede og lukning af to byer svarende til både Ringkøbing og Struer.

HVAD VAR INDSAT?

Inspektionsskibet "Vædderen" med Lynx-helikopter

Inspektionsfartøjet "Ejnar Mikkelsen"

Luftgruppe Vest med Challenger-observationsfly

Sikorsky S-61 (SAR-helikopter)

AKO's stab

Arktisk Beredskabsstyrke

Air Greenland støttede dertil under evakueringen af de to bygder med deres Bell 212-helikopter, som i hverdagen indgår i AKO's SAR-beredskab.

Grønlands Politi havde indsat en af deres politikuttere.

FORSVARET LEVEREDE STOR INDSATS EFTER FLODBØLGE

Den 17. juni skabte et stort klippeskred i Karratfjorden på Grønlands vestkyst en flodbølge, der raserede bygder og kostede menneskeliv. Forsvaret blev hurtigt aktiveret i redningsindsatsen.

TEKST OG FOTO: STEFFEN FOG/VFK

REDNING Sent om aftenen den 17. juni løsnede et enormt stykke fjeld sig og røg i havet fra cirka 400 meters højde ved Karratfjorden i Nordgrønland. Det skabte så stor en flodbølge, at de nærmeste bygder – deriblandt Nuugaatsiaq og Illorsuit – blev raseret. Huse, mennesker og hunde blev skyllet i havet. Installationer og infrastruktur blev smadret, og et par hundrede mennesker blev gjort hjemløse.

Den hårdest ramte bygd, Nuugaatsiaq, ligger omkring 500 kilometer nord for polarcirklen og bare 30 kilometer fra det sted, hvor fjeldet skred i havet. Flodbølgen var omkring otte minutter om at nå frem til bygden, hvor den rev flere huse op fra deres fundamenter, smed slædehunde, indbo, olietanke, køretøjer og alt det andet, som udgør en bygd, rundt, så det lå hulter til bulter. Meget røg også i det iskolde hav. Omkring 11 huse endte i havet, og fire beboere

er fortsat savnet. Til alt held blev de fleste beboere advaret i tide af uroen i havet og søgte op i fjeldet – uden for flodbølgens rækkevidde. Herfra kunne de se deres bygd blive smadret af vandet. Senere blev de, sammen med beboerne fra en af de andre ramte bygder, Illorsuit, evakueret med helikopter.

Arktisk Kommando blev hurtigt aktiveret af Grønlands Politi, og der blev indsat helikoptere, inspektionsskibet "Vædderen" og inspektionsfartøjet "Ejnar Mikkelsen"

i redningsindsatsen. Luftgruppe Vest blev sendt på vingerne for at observere i området og få nogle fotos og efterretninger hjem om fjeldskredets størrelse og ødelæggelsernes omfang. Arktisk Kommando gik i forhøjet beredskab, og der blev straks sendt forbindelsesofficerer til Grønlands Politi og til Grønlands Beredskabsstab.

Et langt forløb fulgte, hvor de savnede blev eftersøgt, og slædehundene fodret, nu deres ejere var evakueret. Genhusning af de flere

hundrede evakuerede skulle stables på benene af kommunen, ligesom området skulle sikres, da der fortsat var og den dag i dag stadig er risiko for flere fjeldskred og dermed flodbølger fra de ustabile fjeldområder. Status ved redaktionens afslutning den 7. september er derfor, at kommunen og Grønlands Selvstyre har meddelt beboerne i de to hårdest ramte bygder, Nuugaatsiaq og Illorsuit, at de ikke får lov til at vende tilbage, da det er for farligt. ■

ØVELSEN ARCTIC GUARDIAN 2017

Eftersøgnings- og redningsøvelsen (SAR-øvelse) Arctic Guardian 2017 foregik fra den 5.-8. september 2017 i Danmarksstrædet mellem Grønland og Island.

Formålet var at træne de otte arktiske nationer – Kongeriget Danmark, Canada, USA, Island, Norge, Sverige, Finland og Rusland – i at samarbejde og koordinere en SAR-indsats.

Det er den første SAR-øvelse, som ikke er en skrivebordsøvelse men en live øvelse, der holdes i Arctic Coast Guard Forum-regi.

Kongeriget Danmark har ikke nogen særskilt kystvagt, men blev repræsenteret gennem Arktisk Kommando og dens underlagte operative enheder fra Søværnet og Flyvevåbnet.

Arktisk Kommando har planlagt øvelsen og deltog med deres operationscenter, Joint Rescue Coordination Centre, i Nuuk. Søværnet og Flyvevåbnet deltog med henholdsvis inspektionsskibet "Vædderen" og et Challenger-fly.

Ud over sine seks arktiske redningscentraler bidrog Rusland også med et kommunikationssystem, som skulle afprøves under Arctic Guardian 2017.

"Vædderen" i havn i Island før øvelsen
Foto: Lars Bøgh Vinter

I ARKTIS HJÆLPER MAN UANSET NATIONALITET

En samlet indsats mellem de otte arktiske nationer er altafgørende for at redde liv, hvis katastrofen skulle indtræffe i Arktis. Derfor samarbejder nationerne også trods politiske uenigheder andre steder i verden – og træner, som under øvelsen Arctic Guardian 2017.

AF EMMA KIRKETERP / VFK

SØREDNING

I begyndelsen af september lagde Danmarksstrædet mellem Grønland og Island farvand til den multinationale eftersøgnings- og redningsøvelse Arctic Guardian 2017. Det danske søværn samt kyst- og grænsevagterne fra Canada, USA, Island, Norge, Sverige, Finland og Rusland stillede med redningscentraler og -enheder.

Det var første gang, at alle otte arktiske nationer deltog i en eftersøgnings- og redningsøvelse (SAR-øvelse), og Ruslands deltagelse var med til at gøre øvelsen endnu mere særlig. Forklaringen på samarbejdet med russerne er, at

øvelsen var arrangeret under Arctic Coast Guard Forum, som er en sammenslutning af kyst- og grænsevagterne i de otte arktiske nationer og uafhængig af forsvars- og udenrigspolitiske forhold.

"Der er enighed om, at Arktis har særstatus. Vi kan være voldsomt venner og ikke samarbejde i verden generelt, men i Arktis har vi besluttet, at vi samarbejder. Og derfor er det også vigtigt at vise, at vi kan," siger chefen for Arktisk Kommando, generalmajor Kim Jesper Jørgensen.

Samarbejde er alfa og omega
Netop samarbejde mellem de otte nationer er nøglen til en succesfuld indsats ved større forureninger og

skibskatastrofer i Arktis, hvor forholdene er anderledes end i andre farvande, forklarer major Anders Johansen fra Arktisk Kommando. Han stod sammen med den islandske kystvagt i spidsen for planlægningen af øvelsen, som blev til på rekordtid.

"Arktis er så enormt et område, at hvis vi skal kunne løfte opgaven, er vi nødt til at løfte i flok," siger han.

Ikke kun det geografiske områdes størrelse, hvor redningsskibene kan risikere at være dagssejladser fra ulykkesstedet, vanskeliggør redningsindsatsen. Også vind- og vejrforhold såsom efterårsstorme og is, der lukker af for farvande, kan gøre det tæt på umuligt at komme frem til nødstedte. Og den

tættere trafik af store krydstogtskibe og fragtskibe gør det endnu mere nødvendigt at være beredt på det værste.

"Derfor er man nødt til at *team'e* up. Samarbejdsaftaler er alfa og omega, hvis man skal redde liv," fastslår Anders Johansen.

Ensrettede procedurer

Ikke kun den uforudsigelige arktiske natur stiller forhindringer op ved redningsaktioner. Når otte forskellige nationer skal koordinere kystvagt- og redningscentraler, skibe og fly, vil der ifølge Anders Johansen naturligt opstå forviklinger blandt andet på grund af sprogbarrierer.

"Hver nations redningscentral

er jo forskelligt opbygget. Og det er en stor udfordring, når der er mange spillere, og kommunikationen mellem en fransk-canadisk og norsk kaptajn skal foregå på engelsk," siger Anders Johansen.

Derfor er et af de vigtigste formål med øvelsen Arctic Guardian 2017 også at få skabt fælles procedurer, så de aftaler, der er besluttet mellem nationerne i Arktisk Råd om gensidig bistand ved katastrofer i arktisk område, også kan fungere i praksis, hvis uheldet skulle ske.

"Det virker jo kun, hvis man ved, hvordan man samarbejder, for det er jo ikke, når katastrofen opstår, at man skal til at bytte visitkort," siger generalmajor Kim Jesper Jørgensen. ■

VIL DU VÆRE JAGERPILOT, HELIKOPTERPILOT ELLER TRANSPORTPILOT I FLYVEVÅBNET?

Der er åbnet op for optagelse til pilotuddannelsen i 2018. Du kan booke en Open Space afprøvning ved Forsvarets Rekruttering i Jonstrup og blive afklaret i forhold til, om du har pilotpotentiale.

Har du potentialet, kan du sende en ansøgning seneste 15. november. Så book din Open Space afprøvning allerede i dag på forsvaret.dk/pilot.

FN GØR KLAR TIL AT GENOPTAGE OBSERVATIONSARBEJDE I SYRIEN

Evakuerede observationsposter i Syrien bliver bemandet igen, efter at ISIL er blevet isoleret.

UNTSO:

Missionen er FN's ældste.

Mandatet giver FN beføjelser til at overvåge grænseområdet mellem Syrien og Israel (Golan) med det formål at sikre, at betingelserne for våbenhvilen fra 1948 bliver overholdt.

Missionen er fredsbevarende, og UNTSO's styrker er ubevæbnede.

Som officer i Forsvaret med minimum seks års anciennitet kan du søge om udsendelse til UNTSO (United Nations Truce Supervision Organisation)

Udsendelsen er af ét års varighed.

TEKST OG FOTO: ASTRID JOHANNE HØG/ VFK

UNTSO

ISIL kan ikke længere prale af at have den samme magt i Syrien, som da de i 2014 kidnappede 13 nødhjælpsarbejdere og angreb på FN-arbejdere. Derfor lyder det nu fra FN-missionen i Israel, at man ser frem imod atter at bemande de ob-

servationsposter på den østlige side af den separationszone, der går imellem Israel og Syrien i Golan-højderne.

"Man har vurderet, at trusselsbilledet er blevet forbedret siden 2014, hvor FN valgte at flytte sine ubevæbnede FN-observatører væk fra den syriske side. Det skyldes primært, at ISIL er isoleret, og kam-

pene imellem ISIL og de forskellige oprørsgrupper er blevet mindre intense," siger kaptajn Søren Marinus Dieckmann, der er FN mission manager.

Beslutningen fra FN betyder, at blandt andre danske udsendte igen vil kunne observere og patruljere fra den syriske side (BRAVO-linjen, red.) af separationszonen

(Area of Separation, red.), der adskiller Syrien og den af Israel besatte del af Golan.

"FN kommer til først at bemande én af de nordlige poster på BRAVO-linjen. Derfra er målet, i takt med at sikkerhedssituationen forhåbentligt fortsat forbedres, trinvis at genoptage bemandingen på

de resterende," siger Søren Dieckmann og tilføjer:

"FN er den uvildige observatør, der skal overvåge fredsaftalen mellem Syrien og Israel. Derfor skal UNTSO (United Nations Truce Supervision Organisation, red.) naturligvis være til stede også på den syriske side." ■

BRUG SPROGET FOR ALVOR

Vil du tæt på fremmede kulturer samt lære et nyt sprog på to år? I sommeren 2018 starter sprogofficersuddannelsen nye hold i både russisk, arabisk og dari (persisk). Ansøgningsfristen er 1. december. Læs mere og ansøg på sprogofficer.dk

Kan du arabisk allerede, er der mulighed for at søge job som civil tolk i Forsvaret. Læs mere og ansøg på forsvaret.dk/uddannelser

Foto: Forsvarsgalleriet

BRÆNDSTOF, AMMUNITION OG VÅBEN FORSVINDER I AFGHANISTAN

I Afghanistan er korrupsion og svindel med våben, brændstof, ammunition og udrustning et alvorligt problem, som danskerne i Resolute Support Mission arbejder på at bekæmpe. Og afghanerne selv er med til at bidrage til netop den kamp.

AF KAPTAJN MICHAEL / PIO, RESOLUTE SUPPORT HOLD 6

SVINDEL I modsætning til den gængse opfattelse er Afghanistans største fjende ikke Taleban og de andre oprørsgrupper, der operer i landet. Den største trussel mod Afghanistan udgøres af omfattende korrupsion, som udføres af personer lige fra afghanske soldater til embedsmænd i ministerierne.

”Det er meget svært at sætte tal på korrupsionen, da den foregår i det skjulte, og ingen opgiver korrupsion til skattevæsenet. På verdensplan regner Transparency International med, at der i de offentlige sikkerhedsinstitutioner forsvinder mellem 5 procent og 25 procent af budgettet til korrupsion. Afghanistan ligger klart i den højeste ende af denne skala. Hertil skal lægges de ikke ubetydelige summer, der lægges i bestikelse fra private til at passere check points, få godkendelser, stempler og underskrifter på dokumenter,” siger brigadegeneral Christian Arildsen, der er chef for Essential Function 2, Transparency, Accountability og Oversight i Resolute Support.

I Afghanistan foregår korrupsionen inden for alle områder. Der er således eksempler

med afghanske soldater, der sælger deres udleverede våben for at købe en billig kopi, militære chefer, der tanker brændstof udleveret til hæren på deres egne biler, og lejrkommandanter, der stjæler den mad, som soldaterne er berettiget til, og sælger den til dem i stedet.

ANA oplever stort svind

Afghan National Army (ANA) oplever et stort svind i mængden af brændstof, ammunition, våben og andre former for udrustning fra det øjeblik, det ankommer til Afghanistan, til det ender ude ved frontenhederne.

Svindet forøges af et afghansk logistiksystem, der mangler gennemsigtighed og sporbarhed. Den danske major Palle arbejder netop på at hjælpe ANA med at indføre et system ved navn Inventory Management System (IMS), der bringer gennemsigtighed og sporbarhed til Afghanistan.

”Indførelsen af et IMS giver mulighed for detaljeret at spore, hvilken enhed der har fået udleveret hvilket materiel, og hvor det kommer fra. Systemet sikrer, at de enkelte enheder modtager det rette materiel i de rette mængder,” forklarer major Palle.

Det er hensigten, at systemet skal være

fuldt udrullet inden 2020 og overdrages til afghanerne i 2021.

”På nuværende tidspunkt kæmper vi med it-infrastrukturen. Alle enheder i ANA skal have adgang til de computere og servere, som systemet kræver. Det er en udfordring, når der i enkelte dele af Afghanistan stadig mangler en stabil strømforsyning,” forklarer major Palle.

Da korrupsion er så udbredt, har det en enorm effekt på de afghanske sikkerhedsstyrkers evne til effektivt at bekæmpe de oprørsgrupper, der kæmper mod Afghanistan. Dette i særdeleshed fordi brændstof og ammunition, grundet deres lette omsættelighed, er det, der ubetinget svindles mest med. Netop brændstof og ammunition er, hvad de afghanske sikkerhedsstyrker har brug for i kampen mod oprørsstyrkerne.

Afghanerne overtager ansvaret

Et af de områder, hvor der ses fremskridt, er i forhold til antikorrupsion og indførelsen af Ministerial Internal Control Program (MICP), der viser vejen til et Afghanistan med mindre korrupsion.

”MICP er en kontrolmekanisme designet til at sikre, at afghanske aktiviteter og processer kan forløbe effektivt, samt afsløre og minimere

BEKÆMPELSE AF KORRUPTION

Kampen mod korrupsion i Afghanistan er inddelt i to områder: antikorrupsion og counter corruption. Antikorrupsion er en forebyggende indsats, der skal forhindre, at korrupsionen overhovedet finder sted. Dette indebærer også at ændre holdningen til korrupsion blandt afghanerne. Counter corruption-indsatsen tager sig af korrupsionen, når den har fundet sted, og handler om efterforskning og retsforfølgelse af de skyldige.

FORMÅLET MED RESOLUTE SUPPORT MISSION

Siden januar 2015 har Danmark bidraget til NATO's mission "Resolute Support" i Afghanistan. Missionens formål er at hjælpe afghanerne til selv at varetage deres egen sikkerhed. Soldaterne fra Resolute Support Mission træner, rådgiver og støtter nationale institutioner, herunder de afghanske nationale sikkerhedsstyrker.

Det danske bidrag består på nuværende tidspunkt af 97 personer, der udsendes hver sjette måned.

UPDATE FRA CHEFEN

På korrupsionsområdet er der sket fremskridt, idet Anti Corruption Justice Center er begyndt at føre retssager mod officerer og embedsmænd, der har begået korrupsion. For eksempel blev otte officerer for nylig idømt op til 20 års fængsel for at have stjålet brændstof og solgt det. Den tidligere trestjernede chef for 215 korps i Helmand blev idømt fem år og to måneder for blandt andet at sælge den mad, der var tiltænkt soldaterne - til soldaterne.

Der er indgået faste aftaler mellem statsadvokaten og sikkerhedsministerierne om bedre samarbejde om bekæmpelse af korrupsion, og for nylig fandt man omkring 1.000 køretøjer, der uretmæssigt blev anvendt af embedsmænd og højtstående officerer, pensionerede generaler med flere. Med militære nummerplader kan man køre på en kaserne og tanke op og få reservedele. Det er nu ved at blive trevlet op.

svindel med ressourcer,” forklarer kommandør Lars, der er seniorrådgiver ved det afghanske forsvarsministerium.

Programmet er designet til at finde ud af, hvilke led i arbejdsprocesser der giver høj risiko for korrupsion. Når disse steder er identificeret, udarbejdes der interne kontrolsystemer og risikostyringsværktøjer for at kunne imødegå korrupsionen.

”I bund og grund kan det sammenlignes med piloter, der gennemgår en checkliste inden flyvning. Hvis alt stemmer, kan piloterne flyve, hvis ikke, afbryder de og finder årsagen,” siger kommandør Lars.

Det afghanske forsvarsministerium har efter påbud fra den afghanske præsident indarbejdet MICP som en del af dets strategi og gennemfører selv rådgivning af stabe og embedsmænd. Indførelsen af MICP er således en proces ledet af afghanerne selv, hvilket er medvirkende til, at de selv tager ansvar for bekæmpelsen af korrupsion.

”At det afghanske forsvarsministerium har taget MICP til sig i denne grad, er yderst positivt. Det betyder, at chefer og ledere kan se fordelene ved at bekæmpe korrupsionen, så deres folk får det udstyr, de har behov for, og at de er begyndt at tage ansvar for at bekæmpe korrupsion,” siger brigadegeneral Christian Arildsen. ■

FIRE ÅR TIL DRØMMEJOBDET

Kenneth fandt drømmejobbet som sektionsfører i Trænregimentets forplejningsgruppe, men det krævede en omvej og en fireårig kokkeuddannelse, før jobbet kunne blive hans.

Containerens grovkøkken kan bruges til både madlavning og opvask, men det vigtigste er kaffemaskinen i hjørnet.

Køkkenanhænger fungerer som et stort komfur med to ovne, to kogekar og to stegeplader.

Anhængerens brænder bruger diesel, så forplejningsgruppen kan arbejde under alle forhold.

TEKST OG FOTO: NIELS, OVERKONSTABEL AF 1. GRAD / TRÆNREGIMENTET

FORPLEJNING

Oversergent Kenneth viser rundt i garagerne hos Trænregimentet. Mellem store containerløftere og lastbiler står en lille grøn anhænger. Toppen er pakket ind i en tyk grøn presenning, der kan slås ud som en stor parasol omkring anhængerens. Anhængerens er et stort komfur. Den er hjertet i forplejningssektionen, når de er ude og lave mad til sultne soldater.

Da Kenneth begyndte som oversergent i 1. Forsyningskompagni og stående styrke, var han oprindeligt bjærgningsbefalingsmand og skulle udsendes til Afghanistan. Mens han forberedte sig til missionen, fandt han ud af, at 1. Forsyningskompagni gemte på et lille speciale. Ud over lastbiler og bjærgningsvogne leverer de en lille, men efterspurgt kapacitet – forplejningsgruppen.

Når et logistikkompagni støtter en bataljon i Danmark eller i udlandet, følger der en forplejningsgruppe med. Der er fire mand i gruppen, der er soldater som alle andre. På øvelser med logistikkompagniet er deres job at lave god mad til op til 250 soldater ad gangen. Kenneth blev straks interesseret i jobbet som sektions-

fører for forplejningsgrupperne.

”Jeg har altid været glad for at lave mad – især til andre. Det er glæden ved at se folk blive glade for det, man laver. Og så at eksperimentere... Der er tusindvis af kombinationsmuligheder med mad og krydderier,” siger Kenneth.

Fra befalingsmand til lærling

Stillingen som sektionsfører i forplejningsgruppen kræver, at man er uddannet kok. Selv om Kenneth dengang var ved at pakke uniformen for at tage til udlandet, søgte han ind på kokkeuddannelsen med start, da han kom hjem i 2013.

Kenneth lavede en aftale om brug af hans optjente civiluddannelse. Han havde dengang ret til to et halvt års uddannelse med løn. Resten af uddannelsen tog han med lærlingeløn. Planen var hele tiden, at han ville søge stillingen som sektionsfører for forplejningsgrupperne efter uddannelsen, hvis den var ledig.

Da Kenneth kom hjem fra Afghanistan, startede han på uddannelsen til kok i Aalborg. Men skiftet fra tjenesten som befalingsmand til lærling var ikke let.

”De første 14 dage på skolens grundforløb var jeg klar til at kaste håndklædet i

ringen. De andre elever var hele tiden syge, mødte ikke til tiden og kom brasende ind ad døren, når de kom for sent. Vi var 25, der startede på grundforløbet, men til den afsluttende eksamen var vi kun fire,” fortæller Kenneth.

Kenneth fik en læreplads på Bryghuset Vendia i Hjørring, der, ud over at være bryggeri, også er gourmetrestaurant og laver mad til forskellige virksomhedskantiner. Selv om han var lærling, fik Kenneth lov til selv at stå for Bryghuset Vendias virksomhedskøkken. På den måde endte han med at bruge det meste af sin læretid på at lave mad, der blev bragt ud til andre virksomheders kantiner i Hjørring og omegn.

”Det var ’god gammeldags’ mad. Og jeg fik lov til at prøve noget. Jeg skulle selv sørge for at bestille mine varer og gik og smagte det hele til selv.”

Hjem til kompagniet

Knap fire år senere, i foråret 2017, kom Kenneth tilbage til 1. Forsyningskompagni med et svendebrev som kok og blev faglig leder af forplejningsgrupperne, der består af tre grupper med tre konstabler og en gruppefører i hver. Kenneths opgave er at udvikle og uddanne alle i grupperne,

samtidig med at han selv er gruppefører.

”Jeg savnede mit arbejde i kompagniet rigtig meget. Sammenholdet, de gode historier, og folk, der, selv om de har ligget i bivuak i regnvejre hele ugen, stadig har et smil på læben,” siger Kenneth.

Udfordrer sig selv

Forplejningsgruppens grovkøkken er i en container på ladet af en lastbil. Den indeholder opvaskemaskine, vaskemaskine, tørretumbler og to store industricaffemaskiner, så kolde soldater kan tankes op med varm kaffe.

Pladsen er trang i den lille køkkencontainer, hvor soldaterne både snitter grøntsager, ælter brød og vasker op, når de har tilberedt mad til deres kolleger. Og det giver nogle andre udfordringer, end når man står i en gourmetrestaurants køkken, som Kenneth var vant til fra sin læretid.

”Udfordringen ligger meget i at prøve, hvad det her udstyr kan. At sætte ovnen til at køre på fuld knald, gå væk fra de normale gryderetter og i stedet lave lasagne eller steg. Jeg lovede de andre i forplejningsgrupperne, at vi skulle udfordre os selv. Det kan godt være, at det går galt, men så må vi spise det, der er.” ■

ANSATTE FÅR TILBUD OM UNDERVISNING I DANSK, MATEMATIK OG ENGELSK

I løbet af efteråret vil medarbejdere i Flyvevåbnet, Søværnet og på Forsvarets Hovedværksteder blive tilbudt screeninger, der skal være med til at afgøre, om de har behov for opkvalificerende uddannelse.

AF MARTIN SCHMIDT JØRGENSEN / VFK

UDDANNELSE I september lød startskuddet for det nye tiltag om Almen Kvalificering i Flyvevåbnet, Søværnet og på Forsvarets Hovedværksteder. Projektet går i al sin enkelhed ud på at tilbyde medarbejdere på M/C 100-200-niveau en frivillig screening i fagene dansk, engelsk, matematik og it. Efterfølgende får medarbejderne tilbud om uddannelse, hvis de har behov for det. Uddannelsen varetages eksternt af uddannelsesinstitutionen Niels Brock, og screeningen samt resultatet er helt anonymt.

“Målet er, at medarbejderne skal blive dygtigere og udvikle de kompetencer, der måske halter lidt. Det er jo både anonymt og helt ufarligt at tage testen, så vi håber også, at det kan give lidt blod på tanden i forhold til, at man får lyst til at udvikle sig og blive dygtigere helt generelt,” siger Helle, der er en af de civile uddannelsespiloter på projektet på Helicopter Wing Karup (HW), der med 600 medarbejdere på M/C 100-200-niveau er den største enhed omfattet af projektet.

Uddannelsespiлотernes opgave består hovedsageligt i at informere og motivere medarbejderne til at tage imod screeningen og fungerer også som mentorer for medarbejderne, hvis de har behov for en snak.

Bred ledelsesopbakning

I Hæren har man tidligere haft succes med at screene medarbejderne, og det glæder både chefen for Flyverstaben og chefen for Marinestaben, at man nu kan tilbyde flere medarbejdere yderligere uddannelse, hvis de har behov for det.

“Projektet vil gavne den enkelte medarbejder i privatlivet og vil også give værditilvækst

i forhold til vores arbejdsplads. Forsvaret er som resten af samfundet i konstant udvikling, og dermed må vi forvente, at vi løbende skal kunne håndtere nye udfordringer. Derfor vil projektet også sikre vores medarbejdere bedst muligt i mødet med sådanne nye udfordringer,” siger chefen for Marinestaben, kontreadmiral Torben Mikkelsen.

Chefen for Flyverstaben tilføjer, at man blandt andet har indført projektet, fordi man ønsker, at medarbejderne skal have det bedst mulige grundlag for at udføre deres arbejde og skabe sig en karriere.

“Dybest set er bevæggrunden for projektet et ønske om at kompetenceudvikle vores medarbejdere, så de dels kan få bedre vilkår for deres nuværende opgaveløsning, dels kan forøge deres individuelle kompetencer og dermed værdi på arbejdsmarkedet mere generelt,” siger chefen for Flyverstaben, generalmajor M.A.L.T. Nielsen.

Og den udmelding er flyverspecialist Niels Henrik meget enig i. Som tillidsrepræsentant vil han opfordre sine kolleger til at tage imod screeningstilbuddet, blandt andet fordi det kan gavne medarbejderne på længere sigt.

“Jeg tror det er godt, at mange får mulighed for at styrke sig på nogle områder, der kan gavne på arbejdspladsen både nu og i fremtiden. Det kan også være, man på et tidspunkt skal ud i det civile og have et andet job, som kræver, at man har nogle særlige kvalifikationer, og dem har man så fået på grund af det her tilbud,” siger han og påpeger, at han selv har tænkt sig at tage imod tilbuddet om en screening.

Succes i Hæren

Som nævnt har et lignende projekt i Hæren været gennemført med stor succes. De kom-

mende tilbud om screeninger er frivillige, men i august 2012 blev det gjort obligatorisk for korporaler og sergentgrupper i Hæren at tage en screening.

“Der var naturligvis enkelte medarbejdere, der obstruerede det lidt, men overvejende var folk meget glade for tiltaget,” siger Henrik Westen-Jensen, der er civil uddannelseskoordinator for Almen Kvalificering af Hærens Personel.

Han er begejstret over, at Forsvaret tager hånd om sine ansatte og nu udbreder projektet, så mange andre kan få gavn af uddannelsesstilbuddet. Han henviser til de gode erfaringer i Hæren.

“Mange tog med glæde imod det uddannelsesstilbud, de fik fremlagt, mens andre lige skulle afvente kammeraternes erfaringer. Men mit indtryk er, at folk har været meget tilfredse med det uddannelsesforløb, de har været igennem,” siger han.

En af dem, der har været igennem screeningen, er 38-årige overkonstabel af 1. grad Mikael. Mikael er behandlerspecialist og er i dag i gang med et ordblindekursus.

“Jeg synes, det var fint med et tilbud om en screening. Jeg har altid været lidt i tvivl om, hvorvidt jeg var ordblind, så jeg tænkte, det ville være rart at finde ud af,” siger han.

Mikael tog screeningen i 2016 og fandt altså ud af, at han var ordblind. I maj begyndte han på den uddannelse, han fik tilbudt på baggrund af screeningen.

“Det har været et fint forløb hele vejen igennem. Jeg ville gerne have hjælp, så jeg var glad for at få et uddannelsesstilbud. Det har givet mig nogle redskaber, som jeg kan bruge i mit arbejde,” siger han. ■

FAKTA

Screeningstilbud for M/C 100-200 i Flyvevåbnet, Søværnet og på Forsvarets Hovedværksteder.

Tilbuddet er frivilligt, og screening samt resultat er anonymt.

Screening tester medarbejderne i fagene dansk, engelsk, matematik og it på 9. klasseniveau.

TIDSPLAN:

September-december:

Tilbud om screeninger på skift i de forskellige værn samt personlige tilbagemeldinger.

Januar 2018 og frem:

Tilbud om opkvalificering (uddannelsesstilbud) – overgår herefter til driftsfase som et fast element på arbejdspladsen.

Uddannelsesstilbud tilrettelægges efter behov.

Uddannelse varetages eksternt af Niels Brock.

Lindøværftet under konstruktionen af Forsvarets nye fregatter (privatfoto).

Ali sammen med en model af en fregat. Foto: FPS

Billede fra den amerikanske flådes facebookside USS George H.W. Bush (CVN 77) d. 15. marts 2017: "The aircraft carrier USS George H.W. Bush (CVN 77), the fleet replenishment oiler USNS Kanawha (T-AO 196) and the Danish frigate HDMS Peter Willemoes (F 362) conduct a replenishment-at-sea."

"HVIS 'PETER WILLEMOES' FÅR MISSILPROBLEMER, RINGER DE TIL OS"

Som ingeniør i Forsvaret er man helt tæt på det operative område og løser opgaver, som ultimativt kan betyde liv eller død for soldaterne i felten. Mød Ali, som er missilekspert og en af de ingeniører, som bidrager til, at Forsvaret kan løse sine opgaver i ind- og udland.

INGENIØRER
I FORSVARSMINISTERIETS
KONCERN

AF SOPHIE BAHN CEDERSTRØM / FPT

INGENIØR

På en fregat midt ude i Kattegat står Ali en frysende kold dag med hjertet uden på tøjet. Det buldrer og braget om ørerne på ham fra de mange sprængstoffer, som netop er blevet affyret helt tæt ved fregatten for at teste modstandsdygtigheden på skibets skrog og våbensystemer.

Det er Alis arbejde, som bliver testet. Er hans beregninger ikke korrekte, vil fregatten være ukampdygtig og kan ikke deltage i nationale og internationale missioner.

Der er kontant afregning, når man er ingeniør i Forsvaret.

Ingeniør og missilekspert

Ali er en af de omkring 350 ingeniører i Forsvarsministeriets koncern, som med deres tekniske ekspertise bidrager til, at Forsvaret kan løse sine opgaver nationalt og internationalt. Han er uddannet

diplomingeniør i elektroteknologi og arbejder med våbenteknologi i Forsvarsministeriets Materiel- og Indkøbsstyrelse. Som specialist i Mk41 Launcher – en slags missilrampe – på Søværnets fregatter er han den eneste i Forsvaret, som arbejder med netop dette våbensystem.

"Det bedste ved at arbejde i Forsvaret er, at jeg kan få opgaver, som ikke findes andre steder," fortæller Ali.

"Der er mulighed for at arbejde med avanceret grej som for eksempel våbenteknologi, som jeg arbejder med, eller motorteknologi og fly og meget andet," fortæller han.

"Jeg har blandt andet været med til at installere våbensystemerne, da Forsvarets tre nye fregatter skulle bygges. Som 25-årig skulle jeg sørge for, at leverandørerne samarbejdede, tidsplanen blev overholdt, missilsystemet blev installeret,

og samtidig skulle jeg tage højde for uforudsete begivenheder. Det var en spændende og lærerig oplevelse," fortæller Ali.

Tæt på det operative område

I det hele taget er fokus på, hvordan man som ingeniør kan hjælpe det operative område, forklarer Ali, der har været en del af udsendelsen af fregatten "Peter Willemoes" til Den Persiske Golf.

"Jeg har været med til at klargøre skibets våbensystemer og fulgte nøje med i missionen. Hvis de oplevede problemer med missilsystemet ude på havet, ville det have været mit team, de skulle ringe til, og i de situationer må vi løse problemet så hurtigt som muligt. Soldaterne i felten er afhængige af, at jeg gør mit arbejde ordentligt."

Godt socialt miljø

Forsvarsministeriets koncern er en af statens største arbejdsplad-

ser for ingeniører, og selv om Ali erkender, at lønnen måske ikke er på højde med det private erhvervslev, opvejer arbejdslivet i høj grad lønforskellen.

"Der er masser af udfordringer og ansvar og samtidig stor fleksibilitet og medbestemmelse. Og så er der en helt særlig følelse af korps-ånd, som er meget speciel for Forsvaret, tror jeg. Vi har det rigtig godt sammen i min afdeling, vi kender hinanden – også privat – og vi prioriterer at være sociale i en travl hverdag," fortæller Ali og tilføjer:

"Det betyder, at jeg er glad for at møde på arbejde hver dag."

På fregatten i Kattegat kan Ali ånde lettet op. Beregningerne var korrekte, skibet klarede testen, og fregatten kunne klarmeldes til udsendelse. Skibet, "Peter Willemoes", er nu på vej hjem i god behold. ■

Der er omkring 350 ingeniører ansat i Forsvarsministeriets koncern – det gør Forsvaret til en af statens største arbejdspladser for ingeniører.

Som ingeniør i Forsvaret kan du arbejde med mange forskellige fagområder – fra våbenteknologi og fly til it og cybersikkerhed.

Mange ingeniører bliver ansat i Forsvarsministeriets Materiel- og Indkøbsstyrelse, som indbefatter den koncernfælles it-afdeling KAKI, Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse og Center for Cybersikkerhed under Forsvarets Efterretningstjeneste.

Forsvaret anslår at få behov for ca. 60 nye ingeniører i 2017.

Vil du være en af dem, eller kender du en, så læs mere om Forsvarets karrieremuligheder for ingeniører her til www.forsvaret.dk/karriere.

KOMMENTAR

Nyt domicil i København

Den 23. oktober flytter Forsvarsministeriets departement og Værnsfælles Forsvarskommando i København under samme tag i Holmens Kanal 9. Det er noget, vi ser meget frem til.

Modellen med geografisk samplacering er noget, vi kender fra flere andre NATO-lande, som for eksempel USA's Pentagon. Modellen skal understøtte et tæt samarbejde mellem den øverste politiske og militære ledelse og samtidig bevare en organisatorisk adskillelse. Modellen giver mulighed for at skabe et arbejdsmiljø, som understøtter videndeling og sparring på tværs af faggrænser.

Værnsfælles Forsvarskommando vil efter flytningen stadig være en militær myndighed – med fokus på det militære forsvar og operative opgaver og med forsvarschefen som forsvarsministerens øverste militære rådgiver. Forsvarsministeriets departement vil stadig have fokus på de politiske, økonomiske og driftsorienterede opgaver, som sikrer, at forsvarspolitikken bliver udviklet og gennemført.

Flytningen vil muliggøre tæt daglig kontakt, og vi håber, det giver et styrket samarbejde, ikke blot i den øverste ledelse, men på alle niveauer mellem departementet og den del af Værnsfælles Forsvarskommando, som ligger i København.

Samlet set kommer vi til at sidde cirka 400 medarbejdere i Holmens Kanal 9 – cirka 260 medarbejdere fra departementet og cirka 140 medarbejdere fra Værnsfælles Forsvarskommando. De resterende cirka 50 medarbejdere fra Værnsfælles Forsvarskommando kommer til at sidde i Niels Juels Gade 9-11, hvor Projekt Nyt Kampfly tidligere har siddet.

De to lokationer ligger heldigvis kun få minutters gang fra hinanden. Som chefer for de to involverede myndigheders ledelsessekretariater ser vi frem til at tage vores nye fælles hus i brug. Vi ser også frem til at udnytte de nye rammer til at udbygge det gode samarbejde. ■

Rasmus Clausen
chef for Minister- og Ledelsessekretariatet, Forsvarsministeriet

Ulrich J. Hellebjerg
brigadegeneral, chef for Ledelsessekretariatet, Værnsfælles Forsvarskommando

STAFETTEN

Ved du, hvad dine kollegaer i hele Forsvaret laver? I Stafetten stiller vi spørgsmål om dit job, og du sender stafetten videre.

NIKOLAJ GIVER FLYENE VINGER

Det kræver planlægning og koordination at vedligeholde flyene på Air Transport Wing, og som teknisk officer er det Nikolajs opgave at sørge for, at flyene står klar, når piloterne skal bruge dem.

TEKST OG FOTO: MARTIN SCHMIDT JØRGENSEN

FLYVEKLAR

Selv om 26-årige premierløjtnant Nikolaj ikke selv skruer på maskinerne, så er hans rolle som teknisk officer og assisterende leder for driften hos Aircraft Maintenance Squadron (AMS) hos Air Transport Wing (ATW) at sørge for, at flyene kan flyve, når der er brug for det.

Spørgsmålet

Hvad laver en teknisk officer i Flyvevåbnet?

”Vi planlægger, hvornår flyene skal vedligeholdes. Vi har mange eftersyn, ligesom med biler, men bare flere af dem og noget mere omfattende. Det skal så koordineres med, hvornår piloterne vil flyve. Og af og til går flyene i stykker, og så skal det også planlægges ind,” siger Nikolaj.

Koordinering og planlægning

Nikolaj er altid i tæt dialog med piloterne og de firmaer i udlandet, der hjælper med vedligeholdelsen. På den måde forløber alting efter planen. Næsten. ”Der er også et stort koordinationsarbejde i at finde reservedele til flyene, og det er ofte lidt sværere end tiltænkt. Når man er en lille nation som Danmark, står man ikke altid forrest i køen til at få leveret reservedele,” siger han.

Nikolaj og hans kolleger lægger en plan for seks

måneder ad gangen og opdaterer hver måned med de interessenter, der er indblandet. Men det er ikke helt så ligetil, som det lyder.

”De her planer bliver hele tiden ændret, for så er der et eftersyn, der trækker ud, eller vi mangler en reservedel, og så har vi pludselig en flyvning, der ikke kan flyves alligevel, og hvordan løser vi så lige det? Det er et stort koordinationsarbejde.”

Strandet i USA

Jobbet byder på meget variation, heriblandt også udsendelser. Før sommeren var Nikolaj udsendt som Logistic Commander til Seychellerne, hvor han stod for al logistikken omkring flyene.

”I bund og grund tager vi jo værkstedet med til Afrika, så vi skal have godkendelser på alt, vi sender af sted. Det betyder en masse forberedelse og planlægning, og det er der ikke lige en opskrift på, hvordan man løser,” siger han.

Men Nikolajs hidtil største udfordring ligger et par måneder forinden, hvor han var med et af ATW's Hercules-fly på øvelse i USA. Destinationen var det solrige Florida, men pludselig stod Nikolaj i Maine i det nordligste og koldeste USA med en ødelagt flymotor og en besætning, der ikke kunne komme på øvelse.

”Pludselig står jeg og skal finde ud af, hvordan vi kommer videre herfra. Hvordan får vi en ny motor, hvor finder vi et værksted og sådan nogle ting. Flyverens vedligeholdelse var mit ansvar, så alle kiggede på mig efter en løsning. Der kunne jeg godt mærke, at jeg var lidt presset, men vi fik løst det til sidst.” ■

NIKOLAJ SPØRGER:

Hvad laver en sanitetssoldat?

UDPLUK AF UDDANNELSER DU KAN SØGE NU

- Militærpoliti
- Pilot
- Officer i de tre værn
- Identification Operator

Find dem alle på www.forsvaret.dk/uddannelser

Følg Forsvarets uddannelser på

Foto: Jette Elkjær / AKO

”JEG ER RIGTIG GLAD FOR, AT JEG VALGTE AT TAGE HERTIL”

Tjeneste ved Arktisk Kommando er en god mulighed for officerer fra alle værn til at stifte bekendtskab med meget alsidige opgaver på højt niveau samt høste bred erfaring.

AF STEFFEN FOG / VFK

KARRIERE ”Hos Arktisk Kommando (AKO) kan man som ung officer få mulighed for at arbejde med større sager og på et højere niveau – tættere på de politiske beslutninger – end man ellers har mulighed for i den hjemlige struktur. Arktisk Kommando er en myndighed med en meget lille stab, og derfor bliver man hurtigt spændt for store og meningsfulde opgaver med stor rækkevidde.”

Sådan lyder det fra Rasmus, der er 25 år, premierløjtnant fra Hæren og landoperationsofficer ved AKO's hovedkvarter i Nuuk. Han arbejder med koordinering og planlægning af landoperationer med blandt andet Slædepatruljen Sirius. Han er desuden koordinerende led i det operative samarbejde med canadierne omkring dataudveksling, samarbejdsøvelser og udveksling af arktiske erfaringer med videre.

”Jeg har til fulde fået mine forventninger til tjenesten ved AKO opfyldt – og mere til: Der er et stort politisk fokus på Arktis i disse år, og det gør, sammen med et meget mere integreret arbejde med eksterne aktører – Grønlands Selvstyre, kommercielle aktører med videre – at den her tjeneste giver meget mening for mig. Samtidig giver den mig nogle erfaringer og muligheder tidligt i min karriere, som jeg ellers ikke har mulig-

hed for at få,” fortæller Rasmus, som har været i Nuuk siden januar i år og har en kontrakt på foreløbig to år.

Kæresten med til Grønland

”Jeg er rigtigt glad for, at jeg valgte at tage hertil. Min kæreste, som er sygeplejerske, er lige stødt til, og så må vi se, hvor længe vi bliver,” siger Rasmus.

Han synes, tiden i AKO har rykket ham militærfagligt, men særligt også menneskeligt.

”Tjenesten her giver nogle erfaringer og kompetencer, som man ikke kan købe eller læse sig til. Man kommer ud og ser noget andet end trykke Danmark. Jeg får udviklet min sunde fornuft og sunde skepsis og opnår dertil en stor kulturel indsigt, som giver nye måder at håndtere problemer og udfordringer i andre kulturelle og geografiske sammenhænge på end i Danmark,” fortæller Rasmus.

Han afviser påstanden om, at tjeneste ved AKO er en faglig og karrieremæssig blindgyde:

”Den må bunde i uvidenhed. De erfaringer, man får her, er så alsidige og dybe, at dem kan man bruge mange steder,” siger Rasmus.

Han suppleres af Mikkel, 42 år, kaptajn i Flyvevåbnet og sagsbehandler inden for operationer:

”Vi arbejder på samme niveau som de øvrige stabe under Værnsfælles Forsvarskommando (VFK), så man får værdifuld stabserfa-

ring her. Men det er særligt unikt, at der er så mange og så tætte berøringsflader mellem det operative niveau og stabsfunktionerne. Vi har her i sommer haft en naturkatastrofe i Nordgrønland (læs mere om dette på side 10-11, red.) med en flodbølge, der ramte en bygd og kostede menneskeliv og store materielle skader. Og her må stabsmedarbejdere tage vagter i operationsrummet, for ellers går bemanningen ikke op. Vi bliver mindet om det operative hele tiden og det samme den anden vej, og det er godt for forståelsen af begge dele.”

Forventninger opfyldt

Mikkel har en fortid som kontrol- og varslingsofficer i Flyvevåbnet, men arbejder nu primært med AKO's handlingsprogram 2018. Han har været i Grønland hos AKO i knapt seks år og begyndte i operationssektionen samtidig med, at han var med til at udvikle den nye organisation efter dens oprettelse i 2012.

”Jeg har til fulde fået mine forventninger om en høj grad af operativ og faglig indflydelse og frihed opfyldt. Det er en lille kommando, hvor man hurtigt får en stor opgaveportefølje og et omfattende ansvar. Samtidig er det en meget alsidig tjeneste. Tidligere har jeg primært arbejdet med jagerfly, men her har jeg fået stor erfaring med overvågnings- og transportfly,” fortæller Mikkel.

Han har en række gode råd til andre, som overvejer at søge tjeneste hos AKO i Grønland:

”Det er godt med en stor eventyrlyst og lyst til at stifte bekendtskab med et meget anderledes miljø, end det man kender fra Danmark. Grønlands storhed er hele tiden en faktor fagligt set: Afstandene er store, og infrastrukturen er meget lidt udbygget. Det er udfordrende og spændende at arbejde med. Sender vi et fly til Nordøstgrønland, er Station Nord eneste sted at fuel'e (få brændstof på flyet, red.), og der er ingen alternative pladser, hvis vejret bliver dårligt. Her kan man nemt komme i situationer, hvor man kan miste livet,” siger Mikkel.

Lån af både og hytter

”Min familie og jeg sejler meget i vores fritid, da vi selv har båd, men kommandoens velfærdsforening har også et par både og hytter, som man kan leje. Naturen og sejladis giver mange store oplevelser. Fiskeri, jagt eller bare det at sejle ud om eftermiddagen på helt blankt vand og se hvaler og sæler komme op på siden af båden. Jeg er ikke et udpræget udendørsmenneske, men jeg ved, at de oplevelser, som vi har fået her, vil jeg huske mange år frem,” siger Mikkel, der bor i Nuuk med sin kone og tre børn. ■

FAKTA OM AKO

Hovedopgaverne for Arktisk Kommando, hvis hovedkvarter ligger i Nuuk, er følgende: Det militære forsvar af Grønland og Færøerne, overvågnings- og suverænitetsbevarelse, fiskeriinspektion, eftersøgnings- og redningstjeneste, miljøovervågning, forureningsbekæmpelse, søopmåling, diverse støtteopgaver for det civile samfund.

Grønlands hovedstad, 16.992 indbyggere (2015). Ligger ved munden af det vidtstrakte fjordsystem Nuup Kangerlua. Med en beliggenhed cirka 240 km syd for polarcirklen er klimaet i Nuuk lavarktisk med gennemsnitstemperaturer på syv grader i juli og minus otte grader i januar. Byens kystnære beliggenhed medfører, at der falder meget sne om vinteren, der lyser op i de mørke vintermåneder – november, december og januar. På frostklare nætter er nordlys meget almindeligt. I sommermånederne er den længste dag 20,5 timer – i juni, juli og august bliver det aldrig rigtig mørkt.

Kultur (fx):

Katuaq (Nuuks og Grønlands kulturhus), hvor der bl.a. spilles teater og holdes koncerter. Kulturhusets store sal fungerer også som byens biograf. Nuuk Kunstmuseum Grønlands Nationalmuseum

Sport og fritid (fx):

Aktivt foreningsliv med bl.a. mange sportsforeninger Svømmehal Tre store sportshaller Skisport: langrendsløje + alpint skiområde med tre lifte Hvert år afholder byen Nuuk Marathon

Skoler og lign. (fx):

Fem folkeskoler Gymnasium Grønlands Seminarium Grønlands Universitet Politiskole Journalistiskole

NYE CONTAINERE FOR EN HALV MILLI

Efter et langt tilløb blev den første kontrakt om levering af 500-600 nye containere til Forsvarets nyindkøbte lastbiler underskrevet for nylig. Nye procedurer sikrer både bedre priser og brugerindflydelse på containernes endelige indretning.

AF MORTEN FREDSLUND / VFK

INDKØB Den 10. august skrev Forsvarets Materiel- og Indkøbsstyrelse (FMI) kontrakt med den italienske containerproducent OMP Engineering Srl om levering af et stort tocifret antal værkstedscontainere til Forsvarets nyindkøbte lastbiler. Dermed er startskuddet gået til sidste etape på en af de mest omfattende materielanskaffelser de seneste år.

De nye containere skal indgå i et modulbaseret system, hvor containerne forholdsvis nemt kan på- og afmonteres lastvognen. De er samtidig designet til at kunne blive transporteret med Forsvarets skibe og transportfly. Samtidig skal containerne produceres, så de kan anvendes i alle tre værn.

Systemet, der omfatter 500-600 containere i cirka 13 kategorier, bliver derfor langt mere fleksibelt end det nuværende system, hvor eksempelvis en konkret kontor- eller værkstedscontainer som udgangspunkt er monteret fast på én bestemt ladvogn. Typisk som en fastmonteret karosse.

"Når containerne ikke er fastlåst til konkrete ladvogne, bliver det langt nemmere at styre og dermed udnytte de containere, som er til rådighed. Det vil give en større fleksibilitet og spare tid. Samtidig bety-

der indgåede serviceaftaler med leverandørerne, at containerne hurtigt kan repareres, hvis de skulle få skader. Den tid, hvor containeren er i drift, bliver derfor forøget markant," siger den daglige leder af det såkaldte CONRAM-kontor (container-rammeaftale, red.) ved FMI, Michael Engstrøm.

Et indkøb i top-10

Han fortæller, at indkøbet af de mange containere både antals- og beløbsmæssigt ligger i top-10 på Forsvarets prioriterede liste over materielindkøb.

"Forsvarets containerpark trænger i den grad til fornyelse. Og brugerne vil opleve, at de får containere, der både er mere moderne og af højere kvalitet. Samtidig vil de nye containere af samme type – eksempelvis værkstedscontainere til elektromekanikere – være ens og have samme indhold, så man altid ved, hvad man får," siger Michael Engstrøm.

Det er udelukkende kategorier og typer på de containere, som er sendt i udbud, der må offentliggøres. Men kategorierne vil typisk omfatte alt, hvad man kan finde af faciliteter i en dansk lejr under en indsættelse i ind- eller udland. Lige fra værksteds-, kontor-, lager-, toilet- og

badecontainere til transport-, sanitets- og kommunikationscontainere.

Når den konkrete producent er fundet efter udbudsrunderen, skal der i hver kategori designes og produceres en række forskellige typer af containere. Eksempelvis skal der i værksteds-kategorien produceres specifikke containertyper til henholdsvis motor-, elektronik- og våbenmekanikere, og alene antallet af forskellige typer containere kan i princippet nå helt op på 60-70 styk.

Derfor er der også tale om en meget omfattende udbudsproces. Den blev indledt tilbage i 2014, hvor FMI gik i gang med at identificere myndighedernes behov og udfærdige de mange EU-udbud, som det tog mere end to år at få sat på papir. Projektet viste sig i øvrigt så omfattende, at FMI ved det seneste årsskifte besluttede at etablere CONRAM-kontoret, hvor seks ansatte nu udelukkende har fokus på indkøbet af containere.

13 kategorier – 13 udbud

"I stedet for blot at lade et enkelt EU-udbud

Foto: FMI

HTK afprøves af Livgarden

OVERDRAGELSE: Udrulningen af Hærens Taktiske Kommunikationsnetværk (HTK) er gået ind i sin næste fase med udleveringen til 1. Panzerinfanterikompani fra Livgarden, der som de første skal høste taktiske erfaringer med det digitale foringssystem. HTK skal afløse papirkort og radiomeldinger, når kampen skal føres, hvilket forventes at øge tempoet på slagmarken, fordi alle førere (soldat, der leder for eksempel en gruppe, red.) til enhver tid har de samme informationer til rådighed og dermed hurtigt kan træffe beslutninger på et fornuftigt grundlag. "Derfor har vi udpeget kompaniet fra Livgarden som test-enhed, så de dels kan tage materiellet i brug, men også udvikle den taktiske forståelse og undersøge, hvordan systemet kan bidrage til den taktiske opgaveløsning," forklarer generalmajor Flemming Mathiasen, der er chef for Danske Division og Hærens taktikinspektør. HTK består først og fremmest af et system til køretøjer samt flere varianter, der bæres af den afsiddede (stået af køretøjet, red.) fører, og systemet udrulles efter planen til hele Hæren over de kommende år. ■ /RD

PISTOL-INDKØB ER GÅET IND I NY FASE

Forsvarsministeriets Materiel- og Indkøbsstyrelse har nu udpeget fem producenter, som kan blive leverandør af Forsvarets nye pistol.

TEKST OG FOTO: MORTEN FREDSLUND / VFK

PRÆKVALIFICERING

Der kommer til at stå Beretta, Canik, Glock, Smith&Wesson eller Sig Sauer på Forsvarets nye pistol. Det står klart, efter Forsvarsministeriets Materiel- og Indkøbsstyrelse (FMI) har prækvalificeret de nævnte producenter efter en nøjere gennemgang af ansøgerbunken fra 10 interesserede producenter. De fem prækvalificerede firmaer har netop fået tilsendt de cirka 150 nærmere specifikationskrav, som FMI har fundet frem til sammen med brugerne.

Det ligger fast, at den nye pistol bliver af typen Striker Fired, hvor slagstiften spændes indvendig i pistolen ved hjælp af selve aftrækkeren. Der er derfor ingen hane til at gribe fat i udstyr, tøj og lignende.

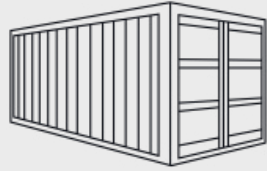
Til oktober skal de prækvalificerede virksomheder have budt ind med den pistol-model fra deres sortiment, som bedst opfylder de opstillede krav. Herefter går Forsvaret i gang med et omfattende testprogram, som skal evalueres af FMI, inden det endelige valg træffes i første halvdel af 2018, og udskiftning af den nuværende pistol M/49 forventeligt kan finde sted primo 2019. ■

ARD KRONER PÅ VEJ

FAKTA OM CONRAM

Udbudsprocessen blev indledt i 2014.

Der skal indkøbes 500-600 containere i 13 kategorier og i 13 forskellige udbud.

De resterende udbud i CONRAM offentliggøres frem til 2018.

De sidste containere skal være leveret ved udgangen af 2021.

favne hele det omfattende indkøb af 500-600 containere, hvoraf mange er vidt forskellige, har vi valgt at udbyde de 13 kategorier hver for sig. Det har været en ressource- og tidskrævende indledning, men når vi får sat de sidste kategorier i udbud og valgt leverandører, kommer selve produktionen til at gå meget stærkt," siger oberstløjtnant og chef for kampstøtteområdet i FMI Carsten Cederby.

Han fortæller, at den nye udbudsprocedure blandt andet blev valgt efter en meget omfattende markedsanalyse. Den pegede på, at et samlet udbud ville kunne skabe en flaskehals hos producenten. Samtidig er der gode muligheder for at forhandle om prisen med producenterne, når udbuddet splittes op. Eksempelvis lå prisen for værkstedscontainere indledningsvis 25 procent over bud-

gettet, men landede 20 procent under efter en intens og frugtbar forhandling med producenten.

"I hvert enkelt udbud bliver producenten bedt om at designe og producere en form for prototype ud fra vores detaljerede specifikation. Men det er først, når vi har valgt producenten, at vi går i dialog om antal og konkret udformning af de forskellige typer af containere. Og ved opbygningen af den konkrete type - eksempelvis den til motormekanikere - er brugere fra tjenestegrenscentrene og skoler med til at bestemme indhold og indretning," siger Carsten Cederby og tilføjer:

"Det giver os et bedre overblik og bedre muligheder for at forfine og justere tingene undervejs. Hvis vi havde holdt os til ét stort udbud, kunne vi desuden risikere at stå med 600 containere, som vi ikke var tilfredse med, og så kunne vi blot sige: 'Det gik galt - det var ærgerligt'. Det undgår vi nu."

De resterende udbud vil FMI løbende offentliggøre frem til 2018, og alle containere skal efter planen være leveret ved udgangen af 2021. ■

RÜTZOW VANDT KONTRAKT PÅ DE NYE "BJØRNE"

Efter en udbudsrunde har Forsvarets Materiel- og Indkøbsstyrelse tegnet kontrakt med sin hidtidige samarbejdspartner om indkøb af skind, fremstilling, levering, og vedligeholdelse af bjørneskindshuer til Den Kongelige Livgarde.

AF MORTEN FREDSLUND / VFK / FOTO: SARA SKYTTE

UDBUDSVINDER

Det blev Livgardens hidtidige samarbejdspartner, Sadelmager B.K. Rützw ApS, der vandt kontrakten, da Forsvarets Materiel- og Indkøbsstyrelse (FMI) for første gang nogensinde sendte fremstilling og vedligeholdelse af bjørneskindshuer i offentligt udbud.

Mange af Livgardens bjørneskindshuer har nået en alder, hvor en udskiftning står lige for døren, og behovet for nye bjørneskindshuer stiger derfor fra tidligere års cirka 30 til 70 om året. Alle bjørneskindshuerne skal fremstilles i hånden, og der stilles meget høje kvalitetskrav til såvel skind som huens indre opbygning og historiske udseende. Eksempelvis skal bjørneskindene være certificeret efter Washington-konventionen CITES, pelsfibrene skal være mindst otte centimeter lange, og hæld-

ning og orientering af fibrene skal være korrekt på den cirka to kilo tunge hue. Indehaveren af Sadelmager B.K. Rützw ApS, Brian Rützw, har leveret bjørneskindshuer til Livgarden siden 1994. Han er selv seniorsergent af Reserven i Livgarden, hvor han gjorde tjeneste fra 1985-1994.

Rammeaftalen dækker over køb af nye bjørneskindshuer, pelspleje og reparationsarbejde på eksisterende huer, som typisk sendes til vedligeholdelse hvert fjerde år. En bjørneskindshue kan holde 20-25 år, forudsat at den vedligeholdes med korrekt pelspleje med mere. Der deltog to producenter i udbudsrunden, hvor de indsendte bjørneskindshuer blev vurderet af et ekspertpanel fra FMI, Livgardens "Blå kammer" og Vagtkompagniet, inden kontrakten tilfaldt Sadelmager B.K. Rützw ApS.

Kontrakten er en rammeaftale på i alt fem millioner kroner, som løber over fire år. ■

Foto: arkiv, Birgit Baunehøj

KRIGEREN OG HELBREDEREN

Et over 100 år gammelt selskab bygger bro mellem to vidt forskellige verdener – den lægevidenskabelige og den militære.

Foto: Niels, overkonstabel af 1. grad, Trænregimentet

INGER MARIE GIVERSEN

Inger Marie Giversen er speciallæge i samfundsmedicin.

Hun blev ansat i Forsvaret i 2006 og har gjort tjeneste ved Forsvarets Sundhedstjeneste, ved ISAF-17, som kommandolæge ved Hjemneværnskommandoen og nu som chef for Sundhedsfaglig Sektion ved 1. Logistikbataljon ved Trænregimentet.

Inger Marie Giversen har civilt en bred lægefaglig baggrund i hospitalsvæsenet og almen praksis samt fem års erfaring fra Sundhedsstyrelsen.

AF MICHAEL AAGAARD JENSEN / AAGAARD MEDIER

MEDICIN

At være læge og soldat er to meget forskellige professioner. En soldat skal kunne tage liv, når det gælder. En læge skal kunne redde liv. Alligevel har Danmark i over 125 år haft et militærmedicinsk selskab.

”Lægernes mission står så smukt over indgangen til det gamle amtssygehus i Aarhus. Der står ’Helbrede, lindre og trøste’. Det er det, vi skal,” fortæller Inger Marie Giversen, formand for Dansk Militærmedicinsk Selskab.

Inger Marie Giversen er den første kvindelige formand for Dansk Militærmedicinsk Selskab. Selv om der er stor forskel på de to fag, er der også noget, der binder dem sammen.

”Jeg synes, det er enormt fascinerende og spændende, at der i virkeligheden er tale om to utroligt stærke kulturer. Begge kulturer har en stærk professionel identitet, selv om de også er meget forskellige,” siger hun.

Bindeled mellem læger og Forsvaret

Militærmedicin er et fagområde inden for medicinen, som kræver en del ekspertviden. Det er vigtigt, at den ekspertise holdes ved lige og fremmes, og det arbejder Dansk Militærmedicinsk Selskab for. Det gør selskabet både igennem det faglige og videnskabelige, kammeratskab og socialt samvær. Det har det gjort i over 125 år. ”Historien går på, at vi er det ældste nulevende videnskabelige selskab i Danmark. Det er nu nok ikke helt rigtigt, men vi er et af de ældste. Vi blev stiftet den 19. december 1890, og så har vi haft ubrudt aktivitet i de snart 127 år, der er gået siden,” fortæller Inger Marie Giversen.

Dansk Militærmedicinsk Selskab har

en vigtig rolle i at godkende og administrere folk som eksperter på fagområdet. Selskabet er også bindeled mellem de læger, der under uddannelsen får smag for livet i uniform, og Forsvaret. Forsvarets Sundhedstjeneste uddanner hvert år et antal reservelæger. Det er læger, der allerede har gennemgået deres turnus og herefter har tjeneste i Forsvaret. Typisk sejlads eller internationale missioner. Når de er færdige, går de ud i det civile og gennemgår en speciallægeuddannelse, som typisk tager seks år.

”Seks år er lang tid, så det kan være godt at have kontakt til hinanden. Hvis man er rigtig glad for Forsvaret, og man kunne tænke sig at fortsætte, når man er færdiguddannet, så er Dansk Militærmedicinsk Selskab en mulighed for at bevare kontakten og høre, hvad der rører sig. Når de så er færdiguddannede, kan de blive interessante for Forsvaret i faste stillinger,” fortæller Inger Marie Giversen.

Andre forhold i felten

Det er ikke kun forskelle i kultur og mission, en læge møder i Forsvaret. Det er også en anden verden, de kommer til at arbejde i. Det er vigtigt at kende det militære system, men også at kende de noget anderledes vilkår en militærlæge arbejder under.

”De læger, som uddannes i Danmark, har deres viden og uddannelse forankret i civile organisationer på universiteter og hospitaler. Når man træder ind på et hospital, er der en stærk arbejdsfordeling, man er yderst specialiseret, og der er al mulig apparatur og ekspertise til rådighed. Når vi så ser de forhold, som soldater arbejder under på Søværnets skibe eller i landmilitært regi, er forholdene meget anderledes. Det kræver noget uddannel-

se, og det kræver noget erfaring at arbejde under de forhold. For man har som læge ikke de rammer og eksperter til rådighed som på et hospital, fortæller Inger Marie Giversen.

”Man skal også kende den militære organisation, og man skal kende mulighederne for at evakuere soldaterne til et sted, hvor de kan modtage en videre undersøgelse og behandling i en tidssvarende standard. På en forbindeplads i en mission har vi ikke det store apparatur med. Der er nogle ting, vi kan gøre, men der er også noget, vi ikke kan. Vores opgave er at lave den indledende diagnose og behandle, hvis det er noget, vi selv kan gøre, eller få sendt soldaterne videre.”

I Forsvaret er der også en række subspecialiserede områder, som en militærlæge også skal kende. Områder som dykkermedicin, flymedicin og arktisk medicin, som for eksempel kulde- og frostskafer hos Siriuspatruljen. Den specialviden skal fastholdes. Specielt i en tid, hvor der sker store omvæltninger i Forsvaret. Derfor er der stadigvæk brug for det 127 år gamle selskab for at holde på den viden.

”De omstruktureringer, Forsvaret har været i gennem de senere år, har naturligvis også involveret lægekorpsset. Det betyder, at vi efterhånden kun er mellem 30 og 40 fastansatte læger i Forsvaret. For at vi kan opretholde militærmedicin som et fagområde, er det nødvendigt, at vi har volumen. Det volumen, vi har i dag, består både af dem, der er fastansatte, og dem, der nu primært er civil ansat. Derfor er selskabet en dør ind til Forsvaret for en samling af læger. Det er med til at gøre Dansk Militærmedicinsk Selskab vigtigt den dag i dag,” siger Inger Marie Giversen. ■

FORSVARET PÅ DE SOCIALE MEDIER

Følg Forsvaret på TWITTER her: <https://twitter.com/forsvaretdk>

JEG LÆSER

Ubådene der vakte opsigt

Forsvaret @forsvaretdk · 21. jul.
Dmitry Donskoy og Piotr Velikiy fotograferet i eftermiddags ved Hjelm ud for Djurslands kyst. Foto: FLVFOT, Flyvevåbnets Taktiske Stab

8 236 231

Forsvarets twitterprofil @forsvaretdk har fået vind i sejlene siden seneste udgave af Forsvarsavisen. Profilens øgede antal følgere skyldes særdeles to sager om ubåde.

Den ene er sagen om den store russiske ubåd "Dmitry Donskoy", som sejlede gennem danske farvande den 21. juli. "Dmitry Donskoy" er den største atomdrevne ubåd i verden med en længde på 175 meter.

Medierne holdt øje med Forsvarets twitterprofil for at være opdaterede om ubådens ankomst.

Opslaget om ubåden er et af de mest likede og delte på Forsvarets twitterprofil siden profilens oprettelse.

"Jeg har altid læst meget, men i dag har jeg dårligt tid til det. Men da jeg har halvanden time i bil til og fra arbejde, hører jeg mest lydbøger. Det er for mig en måde at blive klogere på og udnytte transporttiden fornuftigt. Lige nu hører jeg to"

Fruen kommer i dag

Af Cecilie Frøkjær og Lise Nørgaard

LYT

Her bliver Lise Nørgaard interviewet af Cecilie Frøkjær. Den er god, fordi Nørgaard har en meget kontant humor. For eksempel konstaterer hun tørt, at mænd ikke må gå med sandaler, og at kvinder ikke bør have langt hår, hvis de har nået en moden alder. Hun har sine meningers mod, og det kan man også se ved det arbejde, hun har gjort for kvindesagen. Ofte tager jeg mig selv i at tænke videre over hendes pointer i lang tid.

Tarme med charme

Af Giulia Enders

LYT

Jeg har selv nogle skavanker, og derfor interesserer jeg mig for sundhed. "Tarme med Charme" handler om den del af kroppens anatomi, der har størst betydning for vores velvære, nemlig tarmene. Den giver mig nogle ideer til, hvordan jeg selv kan lave små justeringer for at få det bedre, og så bliver det fortalt på en sjov måde. For eksempel har jeg lige lært, at man skal børste tænderne i undermundens ekstra godt om morgenen, fordi kirtlerne i gummene dér er aktive hele natten. Så undgår man tandsten.

Olfi.dk

Nyhedsmedie om forsvar og sikkerhedspolitik

LÆS

Jeg læser Olfi.dk, fordi det handler om mit arbejde og mine kollegaer. Det er der, jeg primært får mine nyheder fra, for Ekstra Bladet og ugeblade siger mig ikke noget. Jeg vil læse om den verden og de mennesker, jeg kender til.

Jette

seniorsergent, sagsbehandler i Marinestabens plan- og driftstyringssektion

Kun 20 dage senere dukkede en ny ubådssag op, som rettede mediernes øjne mod Forsvarets twitterprofil. Det skete, da den danske, private ubåd "Nautilus" forsvandt natten til den 11. august med ejeren af ubåden, Peter Madsen, og den svenske journalist Kim Wall, om bord.

Forsvaret tweetede på dagen, at to redningsheli-koptere og tre skibe hjalp til med eftersøgningen. Kort tid efter kunne man annoncere, at Nautilus var blevet fundet sejrende ved Køge Bugt. Sagen eskalerede dog, da ubåden sank til bunds, og den eneste, man reddede ud af den, var ejeren af ubåden.

På dagen for eftersøgningen af selve ubåden steg antallet af følgere på Forsvarets twitterprofil fra cirka 800 til 1.200 følgere.

Ved Forsvarsavisens redaktions afslutning var rester af Kim Wall fundet i Øresund.

Forsvaret @forsvaretdk · 11. aug.
Privat ubåd Nautilus fundet sejrende ved Køge Bugt. @forsvaretdk indstiller eftersøgning. #dkforsvar #værdatkæmpefor

6 67 119

Forsvaret @forsvaretdk · 11. aug.
To redningshelikoptere og tre skibe søger i øjeblikket efter privat ubåd, NAUTILUS i Københavns havn, Drogden og sejrende mod Bornholm.

6 28 20

Billede fra google

Find dit kursus på Campus på www.fels.dk

Kender du Campus?

- en nem vej til kompetenceudvikling

Campus er statens online platform for kompetenceudvikling.

På Campus kan du finde mere end 100 forskellige e-lærings-kurser.

Og der er særlige kurser for ansatte i Forsvarsministeriets koncern.

Kurserne er gratis og du kan tage dem i dit eget tempo, når det passer dig - efter aftale med din nærmeste leder.

Sølv til Danmark ved VM i Militær Femkamp

HISTORISK: I begyndelsen af august konkurrerede det danske landshold ved VM i militær femkamp i Ecuador. For kvindeholdets vedkommende blev det til en sølvmedalje, hvilket er den bedste kvindelige holdplacering i nyere tid. Kun overgået af Kina kunne de tre femkæmpere stille sig på podiet, og dermed vinder kvindeholdet medalje ved VM for tredje år i træk, hvilket ikke er set før i dansk femkampshistorie. "Det er ekstraordinært flot, at vi har nogle danske kvinder, som kan gøre sig gældende i den absolutte verdenselite og vinde medaljer ved VM i et uhyggeligt stærkt klassement. De kvinder, som de danske kvinder kæmper imod, er stort set alle fuldtidsprofessionelle atleter ansat af deres lands forsvar til ikke at lave andet end at dyrke femkamp. Det er imponerende," siger den danske landstræner, John Kirstein. ■ /TL

Poul "Lange" Christensen i aktion i svømmehallen.

Spillerne på det danske hold i kørestolsbasket havde en travl træningsweekend, da de fleste også er med i kørestolsrugby og flere i endnu en sportsgren. Her er holdet (i røde trøjer) i kamp mod Copenhagen Lowriders.

INVICTUS GAMES

Invictus Games er et sportsstævne for veteraner med fysiske eller psykiske skader og holdes i 2017 for tredje gang.

Stævnet i Toronto får deltagelse af omkring 550 deltagere fra 17 nationer.

Deltagerne skal konkurrere i 12 sportsgrene: Siddende volleyball, kørestolsbasketball, kørestolstennis, atletik, svømning, bueskydning, cykling, roning, styrkeløft, golf og en kørekonkurrence i biler fra legenes hovedsponsorer, Jaguar og Landrover.

Danmark deltager i alle sportsgrene bortset fra kørestolstennis.

SPÆNDT, TÆNDT OG KLAR TIL INVICTUS

Det danske Invictus Games-hold har fysisk og mentalt pudset formen af på den sidste træningslejr, før truppen flyver mod legene i Toronto.

TEKST OG FOTO: ANDERS V. FRIDBERG / VFK

VETERANER Målt på mængden af blå kinesio-tape, der i løbet af weekenden blev monteret på deltagernes kroppe for at støtte og aflaste ømme muskler, så var den sidste træningssamling for holdet, der skal til Invictus Games, en hård omgang. De 30 veteraner i den danske trup var i gang fra torsdag aften til søndag middag. Træningssamlingen, der fandt sted på Idrætshøjskolen Bosei i Præsto i midten af august, var den sidste samling for hele trup-

pen, inden holdet flyver til Toronto, hvor Invictus Games afholdes fra den 23.-30. september.

"Det var hårdt, men det var fedt. Det er jo det, jeg lever og ånder for, og det giver mig ro i kroppen og hovedet," siger Poul "Lange" Christensen, der er kaptajn for det danske hold, og som skal være med i siddende volleyball, svømning og roning.

Vigtig sejr Særligt i de tre holdsportsgrene (se faktaboks, red.) er det en ud-

fordring, at deltagerne kommer fra hele landet og derfor sjældent har mulighed for at træne sammen. Derfor var det vigtigt for Poul "Lange" Christensen og hans volleyballspillere, at de fik trænet sammen. Og ikke mindst at holdet for første gang vandt over Lavia, der er den eneste klub i Danmark, hvor der spilles siddende volleyball, og som Invictus-holdet mange gange har brugt som træningsmodstander.

"Det giver selvtillid og ro på holdet. Nu tvivler vi ikke på vores egne evner, og det er rart at tage af

sted med nogle gode forventninger," siger Poul "Lange" Christensen, der håber at kunne samle volleyball-holdet til endnu en kamp mod københavnerholdet inden afrejsen mod Toronto.

Træningssamlingen var ikke kun vigtig af sportslige årsager. I en trup med mange deltagere med PTSD var samlingen mindst lige så vigtig for deltagernes mentale form. Mange benyttede sig af muligheden for tale med de to psykologer fra Veteranceret, der er tilknyttet holdet. Men det giver

også meget til veteranerne bare at være sammen med de andre deltagere, forklarer Lange.

"Der var nogle, der var faldet lidt af på træningen i sommerferien og var frustrerede over deres form, og man kan godt mærke, at folk er pressede over, at de snart skal af sted. Så det har stor betydning, at vi fik trænet sammen, blev rystet sammen igen og føler os som et hold. Vi glæder os til at skulle af sted. Folk er spændt og tændt," siger den danske holdkaptajn. ■

LEDIGE LEGATER

søg senest 15. oktober

Et antal legatportioner er nu ledige ved nedenstående legater.

- Fælleslegatet for hærens befalingsmænd og deres slægt.
- Generalmajor von Ohmes Legat.
- Hofråd David Amsel Meyers Legat.
- Kaptajn Harald Balduin Julius Reinwald og hustru Laura Sophie Margrethe Reinwald, født Langkildes Legat.
- Kaptajn, Kgl. Hofvinhandler Lorentz Christian Petersens Legat for officersdøtre og officersenker.
- Kommandørinde Olivia Rothe, født Kirsteins og tidligere afdøde ægtefælle kommandør Andreas Bjørn Rothes Legat.
- Kontorchef i Marineministeriet Thomas Frederik Leopold Brun Cold og hustru Elise Margrethe Armgaard Cold, født Svendsens Legat.
- Oberst Franz Wilhelm Albrecht von Schnitters Legat for officersdøtre.
- Oberstløjtnant Steinmanns Legat.
- Søværnets Fælleslegat.

FORSVARSMINISTERIETS
PERSONALESTYRELSE

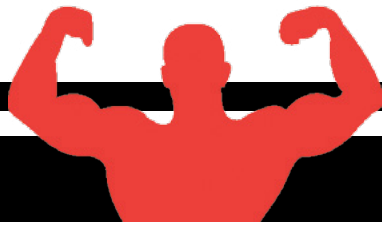
Ønsker du at søge et legat, skal du bruge ansøgningsskemaerne, som du finder på HR-portalen på internettet. Du finder siden ved at søge på "Ledige legater" eller ved at benytte QR-koden her på siden.

Du kan også henvende dig til overassistent Hanne Nielsen på tlf. 728 19026.

Ansøgninger skal sendes som brevpost eller mail og skal være Forsvarsministeriets Personalestyrelse i hænde senest 15. oktober 2017.

Du finder yderligere instruktion for fremsendelse af legatansøgninger i ansøgningsskemaerne.

TRÆNINGSTIPPET

STYRKETRÆNING

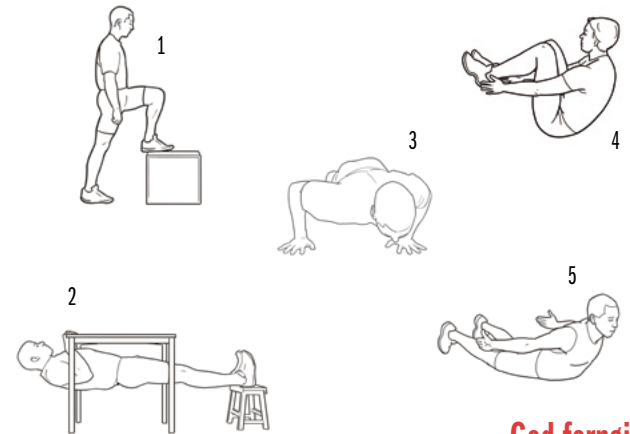
Styrketræning styrker – ud over kroppens muskler – også sener og led. Herved mindskes skadesrisiko ved både manuelt arbejde samt anden fysisk træning. En forbedret styrke understøtter Forsvarets Basiskrav.

Øvelserne gennemføres optimalt som 3 sæt og med 10-15 gentagelser i hver øvelse. Video og nærmere beskrivelse af øvelserne kan findes i appen "Træn med Forsvaret" eller på traenmed.forsvaret.dk, hvor der også kan findes inspiration til lettere og sværere variationer af de samme øvelser.

Programmet tager cirka 15 minutter og er ideelt til pausen, til mikrotræning på gangen, på skydebanen, på skibet, eller hvor der er lidt plads, både fysisk og i tid, og bør gentages to-tre gange om ugen.

Øvelserne er:

- Step ups 1
- Kropshævninger under bord med stol 2
- Armstrækninger forskudte 3
- Foldekniv bøjet 4
- Cobrarygstrækninger 5

God fornøjelse!

Nina Najbjerg deltog både ved de 50. Militære Verdensmesterskaber i Orienteringsløb i Finland og ved VM i Biathlon Orientering i Sverige.

MILITÆRT LANDSHOLD DELTOG I VM

I juni var det danske militære landshold i orienteringsløb med til jubilæumsmesterskaber i Finland. Det blev dog ikke til medaljeplaceringer denne gang.

vendeplads. Polen erobrede førstepladsen. Landsholdet er en forholdsvis ung og stabil trup. Udviklingsmulighederne er derfor gode frem imod kommende mesterskaber.

VM i Biathlon Orientering

To damer og fem herrer repræsenterede 17.-20. august landsholdet ved Verdensmesterskaberne i Biathlon Orienteringsløb. Stævnet foregik i Sundsvall i Sverige. Biathlon Orientering er en kombination af orienteringsløb og skydning. Der kæmpes også her over tre konkurrencer: "klassisk" (punktorientering, fri orientering og 2 x 10 skuds skydning), "sprint" (fri orientering og 2 x 5 skud og strafunder for forbiere) og "stafet" (fri orientering og 2 x 5 skud pr. løber og strafunder for forbiere).

I disciplinen "klassisk" tog Danmark ved Nina Najbjerg en bronzemedalje – en fremragende indsats af den unge løber fra Hjemmeværnet i Nordjylland. Det lover godt for næste års VM, der afholdes i Danmark. ■

Har du lyst til at være en del af det militære landshold i orienteringsløb?

Har du det rette talent samt tid og lyst til intensiv træning i skoven, skal du måske være en del af det militære landshold? Vi har altid plads i vores bruttotrup til de bedste orienteringsløbere med tilknytning til Forsvaret. Måske er du emne til næste års CISM VM i Orientering i Ecuador eller måske VM i Biathlon Orientering i Danmark? I så fald kontakt:

sportschef Mona Rasmussen på e-mail: monalr7971@gmail.com

eller træner Jes Mose Jensen på e-mail: TRR-KOM02@mil.dk

TEKST OG FOTO: MONA RASMUSSEN, MAJOR, SPORTSCHEF FOR LANDSHOLDET I ORIENTERINGSLØB

ORIENTERINGSLØB Med stævnecenter i Hamina, 150 kilometer øst for Helsinki, var Finland 11.-15. juni vært for de 50. Militære Verdensmesterskaber i Orienteringsløb. Forsvarets landshold konkurrerede her med 28 andre nationer under den internationale militære sportsorganisation CISM (Conseil International du Sport Militaire) i vanskeligt terræn. Danmark deltog med fire damer og fem herrer i tre discipliner – mellemdistance, langdistance og stafet. Mange konkurrenter tilhørte eliten af civile orientering-

sløbere, så en forventning om danske topplaceringer var ikke realistisk. Mellemdistance på 5-6 km og langdistance på 8-13 km er krævende i finsk terræn, så de danske placeringer med herrer i top 50-100 og damerne i top 10-30 var absolut godkendt.

I stafetløbet var der store forventninger til damerne med et håb om en placering i top-fem. Der var derfor jubel, da danske Lea Reime efter førsteturen sendte Nina Najbjerg i skoven som nummer to. Nina tabte lidt tid i skoven og sendte Astrid Hadberg ud på sidste tur som nummer fem – fire minutter efter det førende hold. Astrid løb et sikkert løb, som gav Danmark en flot sy-

FORSVARETS MESTERSKABER / KALENDER 2017

DISCIPLIN	PERIODE/DATO	ARRANGØR
Forsvarets Mesterskab i Marine Femkamp	19. september 2017	Søværnets Skole
Forsvarets Mesterskab i Adventure Race - "Delta Adventure Race"	23. september 2017	Forsvarets Sundhedstjeneste/Center for Militær Fysisk Træning & Dansk Adventure Race Union
Motionsevent Almindingsløbet	23. september 2017	Viking Atletik
Forsvarets Mesterskab i Terrænsport	4. december 2017	Helicopter Wing Karup

HER ER DIN DEBATSIDE

Her kan du som læser og medarbejder få ordet og komme med holdninger, betragtninger, kritik eller spørgsmål, du gerne vil have svar på. Skriv dit indlæg til redaktionen på forsvarsavisen@mil.dk. Vi glæder os til at modtage det. **Det med småt:** Indlæg må som udgangspunkt ikke overstige 1.800 tegn. Vi kan ikke garantere svar på alle debatindlæg. Og vi kan ikke garantere, at der bliver plads til alle indlæg, men vi prøver.

Af Casper Berthelsen, major, Transparency, Accountability and Oversight, NATO Headquarters, Resolute Support, Afghanistan

Den sande fjende i Afghanistan

Kagedåsen bliver jævnlige fyldt, men der bliver ikke holdt tilstrækkelig øje med, om småkagerne forsvinder.

Jeg bliver forarget, når jeg hører historier om afghanske generaler og embedsmænd, som på få år har fået nærmest kongelig vel-

stand og bygget store millionvillaer samt købt luksuriøse sommerhuse i Dubai, blot med en månedsløn på et par tusinde dollars. Hvordan hænger det sammen? Svaret er, at det gør det kun gennem korrupsion.

Store internationale fonde og donationer fra Danmark og andre nationer har de seneste år tilsammen givet enorme milliardbeløb til NATO Resolute Support Mission for at støtte den afghanske regering i at skabe et stabilt og legitimt retssamfund og forsvar. Afghanistan har på nuværende tidspunkt modtaget mere end cirka en billion dollars, hvilket er mere end hele Marshallhjælpen efter Anden Verdenskrig. NATO har indsat styrker i Afghanistan i mere end 15 år, men arbejdet i Afghanistan er langt fra afsluttet. Jeg har talt med flere NATO-generaler i NATO-hovedkvarteret i Kabul, som har fortalt mig deres ærlige, men uofficielle holdninger, og de forudsiger realistisk set, at NATO's tilstedeværelse i Afghanistan ikke bliver afsluttet i dette århundrede med den nuværende indsats. Det er tankevækkende. Netop derfor bliver jeg forarget, når jeg hører, at de midler, som bliver doneret til Afghanistan, fortsat forsvinder i lommerne på korrupte afghan-

For at 'vinde' krigen i Afghanistan skal der ikke blot doneres penge, der skal også holdes styr på dollarsmåkagerne i den afghanske kagedåse.

ske generaler og embedsmænd. Men hvad er løsningen?

Det er altid nemt at være bagklog og kritisere uden at have et konkret forslag til en løsning. Jeg sidder ikke inde med en løsning på den komplekse problematik i Afghanistan, jeg sidder blot inde med de historier, jeg har hørt, og de oplevelser, jeg har fra

mit arbejde i Transparency, Accountability and Oversight i NATO-hovedkvarteret i Kabul, som håndterer bekæmpelsen af korrupsion i Afghanistan.

Det skal derfor være min påstand, at den sande fjende i Afghanistan ikke er terroristgrupper som for eksempel Taleban, al-Qaeda og ISIL, men derimod den korrupsion, som unægteligt finder sted og undergraver den afghanske regering og ministerier. NATO's indsats mod korrupsionen i Afghanistan har de seneste år fået begrænset fokus, hvorfor der er behov for en væsentligt større indsats i forebyggelsen og bekæmpelsen af korrupsion. En større indsats for at sikre, at den afghanske regering og dens ministerier handler etisk korrekt og derved opnår befolkningens tillid. En tillid til, at den afghanske regering kan skabe et robust og velfungerende samfund og forsvar i fremtiden og derved selv bekæmpe terrorister uden eller med begrænset international hjælp.

Med andre ord – for at "vinde" krigen i Afghanistan skal der ikke blot doneres penge, der skal også holdes styr på dollarsmåkagerne i den afghanske kagedåse. ■

Af Kjeld Gaard-Frederiksen, orlogskaptajn, Værnsfælles Forsvarskommando

Udlændingelovens stramninger rammer også Forsvarets ansatte!

For nylig hyldede vi de danske veteraner på flagdagen den 5. september. Mænd og kvinder i Forsvaret, der har været klar til at yde en særlig indsats, og hvoraf nogle har betalt den ultimative pris i form af deres liv, førlighed eller helbred. For kort tid siden deltog Forsvaret massivt i Copenhagen Pride for derigennem at hylde mangfoldigheden og vise Forsvaret som en moderne arbejdsplads, hvor der passes på og støttes op om de ansatte. Veteranpolitik og Pride er udtryk for, at Forsvaret er sig sit arbejdsgiveansvar bevidst.

Forsvaret er en mangfoldig arbejdsplads, og arbejdspladsen har global rækkevidde. Forsvaret udsender hvert år mange af sine ansatte til tjeneste eller uddannelse i udlandet i kortere eller længere perioder. En del af disse udsendte, udstationerede eller folk på uddannelse møder kærligheden i udlandet. Dette er der for så vidt intet

problem i, lige indtil den dag den udsendte ønsker at vende hjem igen og som en naturlig ting ønsker at medbringe sin nye familie til Danmark.

Danskere, der har været ude at repræsentere Danmark og i den forbindelse finder kærligheden, kan ikke uden videre hjemføre deres udenlandske ægtefælle til Danmark.

Jo, hvis ægtefællen er fra et EU-land, så er der ingen hindringer. Men har den udenlandske ægtefælle statsborgerskab i et hvilket som helst andet land uden for EU, så er det den danske udlændingestyrelse, der afgør, om den danske statsborger kan "familiesammenføres" med sin udenlandske ægtefælle.

De seneste års stramninger på udlændingemrådet, som formodentlig er tiltænkt at ramme en helt bestemt befolkningsgruppe, rammer dog først og fremmest de danske statsborgere, der ønsker at vende tilbage til Danmark med deres udenlandske ægtefælle og eventuelle stedbørn. Danske statsborgere er dem, der uden sammenligning er ringest stillet i forvaltningen af udlændingeloven. Er det rimeligt? Er det retfærdigt? Nej, men det er faktisk!

Dette gælder således også de af Forsvarets ansatte, der enten under en udsendelse eller uden for tjenesten finder en udenlandsk ægtefælle, og som ønsker at bosætte sig i Danmark for at kunne fortsætte den planlagte tjeneste. Er det så Forsvarets problem? Næ, man kan jo sagtens hævde, at det er et helt privat problem, hvem vi vælger at gifte os med! Forsvaret kan dog også vælge den tilgang at være sig sit arbejdsgiveransvar bevidst og støtte op om de kollegaer, der havner i vanskelige situationer som følge af Udlændingestyrelsens forvaltning af udlændingeloven.

Forvaltningen af udlændingeloven kan dog meget vel give helt konkrete problemer for Forsvaret. Det kan reelt betyde, at medarbejdere må forlade Forsvaret, fordi de fleste nok trods alt vælger deres familie frem for karrieren i Forsvaret, hvis det kommer dertil. Ligeledes kan det betyde, at ansatte ikke vender hjem fra udstationering eller uddannelse i udlandet, fordi de ikke kan medbringe deres nye familie. Dette pro-

Det kan reelt betyde, at medarbejdere må forlade Forsvaret, fordi de fleste nok trods alt vælger deres familie frem for karrieren i Forsvaret, hvis det kommer dertil.

blem er ved at være erkendt i internationale erhvervsvirksomheder.

I min egen sag, hvor det stadig ikke er afgjort, om min hustrus mindreårige datter kan få lov at blive i Danmark, valgte jeg at trække veterankortet i forhold til pressen. Netop det, at jeg som officer (troværdigt erhverv, som Hans Engell udtrykte det i TV 2 News!) annoncerede, at jeg ville aflevere mine fortjenstmedaljer tilbage, såfremt udvisningen af min steddatter stod ved magt, gav min sag den fokus i pressen, der var medvirkende til, at jeg opnåede en opsættende virkning på udvisningen, mens klagesagen behandles. En endelig afgørelse kan først forventes til december, og bliver det et afslag, har jeg ikke anden mulighed end at forlade Danmark – eller forlade min familie!

Guderne skal vide, at jeg finder det uretfærdigt. Jeg har været udsendt. Jeg har været rede til at betale den ultimative pris. Jeg har repræsenteret mit land, og jeg har medvirket i den spidse ende af regeringens aktive udenrigspolitik. Jeg har medvirket til at gøre en forskel og projekteret danske værdinormer ude i verden – fordi det giver mening! Derfor giver det absolut ingen mening, at jeg efterfølgende skal kæmpe en

kamp for at kunne få lov til at bo i mit eget fædreland med min familie!

Omtalen af min sag har givet mig kendskab til, at jeg langt fra er den eneste ansatte i Forsvaret, der kæmper en tilsvarende kamp. Og der vil støde flere til i takt med, at Forsvaret jo fortsætter med at udsende personel, og problemerne vil blive større i takt med, at udlændingestrømningerne fortsat først og fremmest rammer danske statsborgere.

Hvad skal der til? Naturligvis en differentieret lovgivning, der sikrer, at danske statsborgere, der finder en udenlandsk ægtefælle, kan vende tilbage til Danmark og bosætte sig der med deres familie, hvis de ønsker det. Alt andet strider mod sund fornuft og betyder, at opfattelsen af Danmark som en retsstat er voldsomt udfordret. Hvor svært kan det være? Åbenbart meget svært, hvis der ikke er politisk vilje!

Hele familiesammenførelsesloven skal forhandles her i efteråret 2017. Det kunne være rigtig rart, om vores egen forsvarsminister kunne hviske integrationsministeren i øret, at regeringens familiesammenføringsudspil skal tage højde for at sikre retssikkerheden for danske statsborgere, der ønsker at hjemtage deres udenlandske ægtefælle, så de kan etablere deres familieliv i Danmark.

Hvis udvisningen af min steddatter kommer til at stå ved magt, er jeg tvunget til at forlade Danmark. Og som et middel til at skabe maksimal offentlig fokus på det urimelige heri, er jeg ikke et sekund i tvivl om, at jeg vil aflevere mine fortjenstmedaljer tilbage til forsvarschefen. Det vil aldrig ske som en kritik rettet mod Forsvaret, for det er der slet ikke tale om, men det kan medvirke til at bringe gang i den politiske og offentlige debat om danske statsborgeres retssikkerhed. Herudover er det klart, at de medaljer, jeg har modtaget for at tjene mit land, overhovedet ikke vil give nogen mening, såfremt det samme land ikke vil lade mig bo i mit fædreland sammen med min familie. ■

Af Søren Marinus Dieckmann, tillidsrepræsentant for HOD, Operationsstaben Karup

Arbejdsskader i Forsvaret kræver gode nerver og tålmodighed

Utroligt lange sagsbehandlingstider, insinuerende spørgsmål og manglende kommunikation er nogle af de udfordringer, man kan blive udsat for, når man anmelder en arbejdsskade til Forsvarets Arbejdsskade- og Erstatningskontor (FAEK). Det må kunne gøres bedre!

Indledningsvis skal jeg understrege, at nærværende indlæg alene relaterer sig til ganske "almindelige" arbejdsskader med for eksempel legemsbeskadigelse, der kan opstå i enhver virksomhed, og ikke de meget alvorlige og langvarige sager såsom posttraumatisk stress syndrom PTSD (post-traumatic stress disorder, red.) og andre deciderede kampskader. Mit udgangspunkt er egne oplevelser og erfaringer fra sager, hvor kolleger har været involveret. Som HOD-tillidsrepræsentant (Hovedorganisationen af Officerer i Danmark, red.) er jeg blevet gjort bekendt med en del andre sager, ikke mindst i forbindelse med udsendelse i internationale operati-

oner. Seneste afgørelse, jeg er bekendt med i den forbindelse, var 13 måneder undervejs! En ganske almindelig skadesanmeldelse skal åbenbart "ruge" i måneder, før der sker noget. En kort illustration:

Skadesdatoen var den 12. oktober 2016, og modtagelsen af anmeldelsen er bekræftet af FAEK den 10. november 2016.

Jeg har modtaget svar dateret 5. december 2016. Heri bemærkes, at der kan gå op til fire måneder, fra sagen er modtaget i FAEK, til man hører nærmere!

Derfor venter jeg til den 21. april 2017 med at spørge efter et svar. Svaret er, at der vil gå yderligere cirka en måned, inden sagen bliver taget under behandling.

Med udgangspunkt i ovennævnte venter jeg til den 8. juni 2017 med at rykke for svar. Her er svaret, at der vil gå yderligere to til tre måneder, inden sagen forventes taget under behandling i FAEK.

Den 28. juni modtager jeg spørgeskema fra FAEK med henblik på den videre behandling af anmeldelsen. Samtidig bliver det oplyst, at spørgsmålet om dækning af medicinudgifter og lignende vil blive forelagt FAEK's eksterne lægekonsulent til det næstkommende møde.

Til brug for den videre sagsbehandling modtager man som nævnt et spørgeskema med diverse spørgsmål, der egentlig er dækket af den indledende anmeldelse. Dog er der tilføjet forskellige tendentiøse formuleringer, såsom "Kom du til skade i tjenesten, eller havde du 'stemplet ud'?" Fra en anmeldelse i INTOPS (international operation, red.) har der været spørgsmål som: "Tilsagde X's opgaver, at der var behov for, at han holdt sig i fysisk form?" og "Som udsendt må det antages, at der er tjenestetid og fritid, sådan at MA ikke konstant er på arbejde. Hvornår ophører tjenestetiden?"

Den slags spørgsmål skal sammenholdes med det faktum, at det i ansættelseskontrakter, direktiver og bestemmelser for ansatte i Forsvaret bliver understreget meget tydeligt, at arbejdsgiver stiller krav om, at man er i tilstrækkelig fysisk form til at kunne bestride den givne stilling. Kan man ikke bestå

de fysiske krav – bedre kendt som Forsvarets Basiskrav – der er opstillet, så kan det i værste fald få ansættelsesmæssige konsekvenser – læs: mulig afskedigelse.

Spørgsmålet fra FAEK om tjenestetid og fritid i INTOPS skal sammenholdes med, at det er klart beskrevet, at man er "til tjeneste" døgnet rundt, når man er udsendt i INTOPS. De opgaver, man er udsendt for at løse, forsvinder jo ikke, blot fordi det bliver mørkt, eller fordi det tilfældigvis er blevet søndag! En god illustration af dette faktum er, at det ikke er muligt at afholde ferie, efter ferielovens regler, når man er i udsendt i INTOPS, fordi man til enhver tid skal stå til rådighed for opgaveløsningen.

Jeg vil derfor tillade mig at betegne ovennævnte eksempler på spørgsmål som i det mindste insinuerende. Mit udgangspunkt for det er, er at jeg betragter alle ansatte i Forsvaret som tilstrækkeligt funderede til at bestride de stillinger, de er ansat i. Dermed ved man også, hvornår der er tale om en hændelse, der er indtruffet i arbejdstiden, eller om der er tale om en skade i fritiden. For personel i INTOPS bliver insinuationerne endnu sværere at fordøje! Sandheden er jo, at vi udsendte folk i INTOPS med henblik på at imødegå forsøg på at forstyrre en fredelig udvikling i verdens brændpunkter. Det kræver både en god fysik og agtpågivenhed – døgnet rundt! Skulle uheldet være ude, så kan det ikke være rigtigt, at man også skal kæmpe med en særdeles træg sagsbehandling i det hjemlige system.

Hermed skal jeg opfordre FAEK til at få strammet op på procedurerne, så vi, der bliver ramt – og kan blive ramt – af en arbejdsskade, får en anstændig behandling. Forsvaret er ikke blevet større, og FAEK er, mig bekendt, ikke blevet nednormeret. Derfor nytter det ikke at henvise til "nedbrud i safetynet (det elektroniske) på nogle funktionaliteter, som er essentielle for at kunne generere skrivelserne til de skadelidte" som undskyldning.

Skadelidte i Forsvaret bør, som alle andre, have krav på en rettidig og sober behandling. Dette må som minimum kunne forventes fra FAEK. ■

Foto: Forsvaret / arkiv

SVAR

Tak for indlægget.

Forsvarsministeriets Personalestyrelse – som Forsvarsministeriets Arbejdsskade- og Erstatningskontor (FAEK) er en del af – er altid interesseret i at høre fra medarbejdere og faglige organisationer, så vi kan give den bedst mulige sagsbehandling.

Vi modtager årligt ca. 2.600 "almindelige" arbejdsskadesager. I disse sager er det sådan, at vi først kan vurdere sagerne 6-12

måneder efter, at skaden er sket. Det skyldes, at skaden ofte skal forbi et såkaldt stationærtidspunkt, før man kan vurdere, om skaden er forbigående eller permanent, og dermed om den kan anerkendes i henhold til arbejdsskadesikringsloven. Kun sager, der har medført et varigt mén på fem procent eller mere, oversendes til Arbejdsmarkedets Erhvervs sikring.

Oftede indeholder arbejdsskadeanmeldelserne ikke alle de oplysninger, som er nødvendige for at vurdere sagerne. Vi har for eksempel behov for at afklare, om skaden er sket i tjenesten. Det skyldes, at begre-

bet "tjenesten" ikke i alle tilfælde betyder det samme efter arbejdsskadesikringsloven, som i daglig tale. For eksempel vil ikke alle skader under INTOPS blive anerkendt som en arbejdsskade, selv om man i daglig tale vil betragte INTOPS som tjeneste 24/7. Det kan for eksempel være, at man under tandbørstning får en skade på sine tænder. Denne skade er eksempelvis ikke en arbejdsskade.

Vi arbejder hele tiden på at blive bedre til at kommunikere til den skadelidte om en sags forløb. Det gælder særligt, hvis det viser sig, at vi ikke kan overholde de

sagsbehandlingstider, vi stiller i udsigt. Såfremt Hovedorganisationen af Officerer i Danmark (HOD) har mulighed og lyst, vil vi meget gerne mødes til en nærmere drøftelse, for vi har en fælles interesse i, at alle medarbejdere føler sig godt behandlet. ■

Med venlig hilsen
Forsvarsministeriets Personalestyrelse

6-7 OKT

VORDINGBORG
KASERNE

DANMARK OG EUROPA MELLEM TRUMP OG PUTIN

SIKKERHEDSPOLITISK SEMINAR 2017

Hovedorganisationen for Personel af Reserven Danmark, har igen i år fornøjelsen af at kunne invitere til sikkerhedspolitisk seminar. Det foregår på Vordingborg Kaserne d. 6-7 oktober.

Vi ser i år på **DANMARK OG EUROPA MELLEM TRUMP OG PUTIN.**

Hvor potentiel "farlig" er denne situation, og er vi klar til at tackle den?

For at få en bedre forståelse af hvad vi står over for, har vi entret med en række interessante og relevante indlægsholdere, der kan belyse situationen.

Både fast tjenestegørende personel og personel af reserven inviteres til dette seminar. Vær opmærksom på, at din enhed skal kunne afsætte 2 IKD til din deltagelse.

Læs mere om program og tilmelding her:

<https://www.hprd.dk/nyheder/hprd-inviterer-sikpolsem>

Eventuelle spørgsmål kan rettes til arrangøren:

SIKPOLSEM@hprd.dk

Er Forsvarsakademiets Master noget for dig?

UDDANNELSE: Ansøgere til den kommende Master i Militære Studier samt Operations- og Føringsuddannelsen 2018 skal være opmærksomme på ansøgningsfristen den 19. november. Uddannelsens opslag offentliggøres på www.fak.dk samt www.jobforsvaret.dk den 6. oktober. Som en akkrediteret masteruddannelse kan Master i Militære Studier som udgangspunkt søges af alle, der honorerer følgende krav: Du er officer i Forsvaret på M321- eller M322-niveau med relevant erhvervs erfaring fra professionen, eller du er civil (og ansat i Forsvarsministeriets myndighedsområde) med en akademisk grad på bachelorniveau, diplomniveau eller højere og har minimum to års relevant erhvervs erfaring. Som officer skal du honorere gældende krav til helbred og fysik. Du kan i øvrigt se den nye film omkring Master i Militære Studier på: <http://www.fak.dk/uddannelse/mms/Pages/default.aspx> ■ /TJ

Foto: FAK / videograb

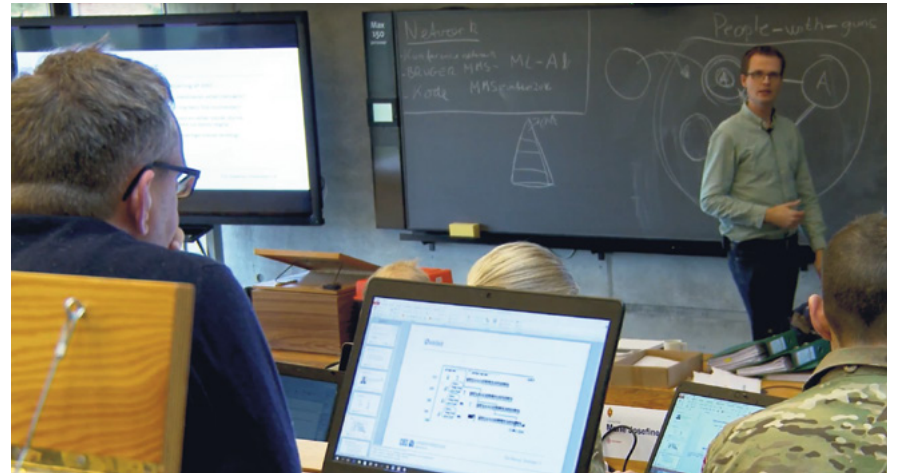

Foto: Jon Norddahl

FREMTIDEN STÅR I FORSKNINGENS OG UDVIKLINGENS TEGN

Strategien peger mod forskningsbaseret undervisning for fremtidens chefer som supplement til den erfaringsbaserede undervisning.

AF THOMAS JERICHOW / FAK

UDDANNELSE Forskning og udvikling er nøgleord i fremtidens uddannelser i Forsvaret. Det bliver nemlig grundlaget for undervisningen på Forsvarsakademiet (FAK) i løbet af 2018.

Officerskoler, videreuddannelseskurser og mere specialiserede uddannelser får alle glæde af forskning og udvikling, men især den centrale Master i Militære Studier (MMS) baseres i stor stil på forskning og udvikling.

"Vi laver forskning og udvikling for at have det grundlag, der skal til for at sikre, at vores praksis er opdateret og har en høj kvalitet. Kun ved at FAK leverer høj kvalitet, kan vi gøre en forskel for værnene og den militære profession," fortæller chefen

for Forsvarets Bibliotekscenter, Kirsten Bisgaard fra FAK.

Den nye strategi for forskning og udvikling forventes udrullet i løbet af 2018 og gælder frem til 2022. Strategien foldes indledende ud på Forsvarsakademiet, men resultaterne skal kunne mærkes helt ude i de spidse ender.

"Målet med vores forskning og udviklingsstrategi er at sikre, at vores officersuddannelser bliver endnu bedre. De officerer, der kommer ud fra FAK, vil fremover få suppleret deres dannelse med et videnskabeligt grundlag ud over det erfaringsbaserede, som vi kender i dag," fortæller Kirsten Bisgaard.

Et anderledes studiemiljø

Fremtidens studerende ved Forsvarsakademiet kommer til at møde et anderledes studiemiljø end tidligere. De må forvente, at ud-

dannelsen involverer dem i forskningsprojekter. Derudover er det vigtigt, at forskningen udmunder i konkrete resultater i Forsvarets praksismiljø. Det er et krav, at al FAK-forskning og udvikling er til gavn for Forsvaret både på kort og lang sigt. Derfor bliver dokumentation og formidling en vigtig komponent i fremtidens militære forskning på FAK.

"FAK har i forvejen en meget høj profil i Forsvaret samt i medier og offentlighed. Vi fortsætter naturligvis vores prioritering af medierne. Endvidere er det meget vigtigt for os, at forskningen ender der, hvor den kan gøre en forskel militært, civilt og også politisk," forklarer Kirsten Bisgaard og fortætter:

"Arbejdet med forskning og udvikling skal også kunne dokumenteres i traditionel forstand. Det er

vigtigt, at den viden, vi genererer, bliver skrevet ned, så alle efterfølgende har glæde af den og kan se, hvordan vi er nået frem til vores resultater."

En afgørende del af FAK's forskning og udvikling er kvalitetssikring og relevans. Forskningen skal have en sådan kvalitet, at den gør en forskel.

"Vi skal kunne stå på mål for de ting, vi gør og underviser i. Både i forhold til for eksempel værnene, der skal kunne se, at FAK's forskning og udvikling er relevant for dem såvel som eksterne samarbejdspartnere. De skal kunne se, at vi arbejder ordentligt og redeligt, og at vores forsknings- og udviklingsresultater ikke bare holder vand, men er af høj kvalitet," forklarer Kirsten Bisgaard.

Den nye forsknings- og udviklingsstrategi implementeres ved Forsvarsakademiet fra januar 2018. ■

FAKTA

Tre konkrete forskningsprojekter ved FAK lige nu:

Major Karsten Marrup er ved at skrive en ph.d. om airpower som militær magt bag politisk vilje, og hvilke effekter og sammenhæng vi opnår i forhold til ødelagte taktiske mål, døde fjender og strategiske effekter.

Major Claudia Læssøe skriver ph.d. om de politiske og militære udfordringer i forhold til Urban Warfare med udgangspunkt i Israel/Palæstina-konflikten.

Orlogskaptajn Peter R. Sønderkjøge-Hansen undersøger konsekvenserne af Russiske A2/AD-kapabiliteter i østersøområdet i forhold til NATO's forstærkning i Baltikum.

PUBLIKATIONER AKTUELLE UDGIVELSER FAK

Hvad er rammerne for et lovligt cyberforsvar?

Forfatter: Dorthe Bach Nyemann

LÆS Dette brief peger på en udvikling i statspraksis, der vil betyde øgede muligheder for lovligt modsvar i forhold til væbnede angreb i cyberspace. Dette skyldes først og fremmest en forventning om, at stater fremover vil sænke tærsklen for, hvornår en aktivitet i cyberspace opfattes som et væbnet angreb.

The Use of Kinetic Airpower and the Problem of Civilian Casualties

Forfattere: Steen Kjærgaard og Karsten Marrup

LÆS Dette researchpaper analyserer den danske beslutningsproces fra det politiske niveau til den militære indsats. Det belyser de mandater og instruktioner, Forsvarets personel arbejder under, når de skal omsætte politiske målsætninger om deltagelse i offensive luftoperationer.

Interdisciplinary Perspectives on Special Operations Forces

Redaktør: Gitte Højstrup Christensen

LÆS Denne antologi er skrevet på grundlag af konferencen "Interdisciplinary Perspectives on Special Operations Forces". Forskellige aspekter af specialstyrker i en moderne kontekst behandles af både militære eksperter og anerkendte forskere på området. Antologien bidrager med ny viden til et underbelyst felt og er relevant for både praktikere og forskere.

MATERIALER FRA FAK KAN BESTILLES ELLER DOWNLOADES SOM PDF PÅ FORSVARET.DK/FAK

.....

PROFILEREN

Foto: Northrop Grumman Corporation

SICILIANSK FOR BEGYNDERE

På siden af den sicilianske vulkan Etna har oberstløjtnant Per Jensen bosat sig for at arbejde på militærbasen Sigonella. I de næste fire år skal han være eskadrillechef for NATO's nye droneprojekt og samtidig omskoles, så han selv kan blive pilot.

DRONEN RQ-4B GLOBAL HAWK

- ▶ Kan veje op mod 14,628 kg ved take-off.
- ▶ Kan flyve missioner i over 30 timer uden tankning.
- ▶ Har en rækkevidde på over 22.000 km.
- ▶ Er 14,5 m lang, er 4,7 m høj og har et vingefang på 39,8 m.

NATO'S DRONEPROJEKT

▶ I 2012 blev det besluttet at købe fem ubemandede overvågningsdroner af typen RQ-4B Global Hawk.

Dronerne vil kunne bidrage med vejruafhængig overvågning i en bred vifte af såvel maritime som landsbaserede operationer. De vil for eksempel kunne anvendes til overvågning af styrker eller civile samt grænsekontrol, i terrorrelaterede scenarier eller i forbindelse med humanitære indsatser ved naturkatastrofer eller lignende.

15 ud af de 29 NATO-medlemslande, heriblandt Danmark, har stået for indkøbet.

NATO Alliance Ground Surveillance er en ny enhed, der kommer til at bestå af 600 mand. Herunder hører Operation Support Squadron med 60 mand fra 10 forskellige nationer, som oberstløjtnant Per Jensen leder.

Droneprojektet forventes at være fuldt operationelt i 2018.

Kilde: NATO

AF EMMA RUDBECK / VFK

DRONER "Grazie!", "Ciao!", "Mi scusi!". I en gløhed bil kører oberstløjtnant Per Jensen, med pilotnavnet SNE ned ad vulkanen Etnas snørklede veje og gentager italienske gloser efter stemmen i højttaleren. Han har skiftet hjemstaven Hillerød ud med et job i NATO på Sicilien, hvor han skal være eskadrillechef for forsvarsalliancens nyindkøbte dronefly, Global Hawk. Inden der for alvor kan komme luft under vingerne i det nye job, skal Per Jensen dog lige lære at følge med i den hektiske italienske trafik og at forstå det sydeuropæiske temperament.

Som så ofte før er Per Jensen blevet tiltrukket af udlandet og nye kulturer. Det har i perioder bragt ham til både Afghanistan, Grønland, Mali, Bahrain og Tyskland for at arbejde.

"Det er jagten på nye udfordringer og en higen efter, at der skal ske noget nyt. Jeg har en udlængsel til internationale miljøer, hvor jeg befinder

mig rigtig godt," fortæller Per Jensen.

I januar 2017 begyndte han som eskadrillechef for den nystartede enhed Operation Support Squadron med 60 mand fra 10 forskellige nationer. I fire år skal han stå i spidsen for træning af piloter og efterretningsfolk, øvelser samt planlægge og flyve missioner med NATO's fem ubemandede Alliance Ground Surveillance-dronefly. Flytypen lyder også navnet RQ-4B Global Hawk. Dronen skal bruges til overvågning og indsamling af efterretninger fra op mod 18 kilometers højde, og Per Jensen skal ud over eskadrillechef også være pilot på Global Hawk, når han i løbet af det kommende år bliver omskolet.

"Vi flyver dronen fra jorden, hvor vi har to piloter og 10-15 efterretningsfolk siddende i et cockpit, som egentlig bare er et kontor, hvor vi kan hente satellitbillederne ned og analysere dem med det samme. Når man hører ordet drone, tænker man måske, at det er sådan en, man lige sender af sted med hånden.

Det er det ikke. Den har præcis samme størrelse som et Hercules-fly vingefangsmæssigt," fortæller oberstløjtnant Per Jensen.

Hold 1-mentalitet

Det sidste halve år har Per Jensen brugt på at starte projektet op. Lige nu er kun 200 ud af de 600 stillinger i eskadrillen besat, de sidste bygninger er stadig ved at blive bygget, og de nyindkøbte droner er endnu ikke ankommet. Netop den slags gør jobbet spændende, mener han.

"Der er den her 'hold 1-mentalitet', hvor vi skal opfinde alting. Det er en opstart af en helt ny enhed. Helt grundlæggende skal vi finde ud af, hvordan vi vil operere med de her flyvemaskiner helt fra bunden af. Det er et internationalt miljø, hvor jeg skal være chef for 10 forskellige nationer fra yngste befalingsmand til andre oberstløjtnanter. Det er sindssygt spændende og udfordrende," fortæller Per Jensen.

Netop det internationale miljø finder Per Jensen meget spændende, og han fortæller, at der er stor forskel på at arbejde sam-

men med en tysker og en amerikaner. Det er da heller ikke første gang, at han kan skrive et NATO-job på cv'et: Fra 2003-2007 arbejdede han på den tyske base Geilenkirchen som pilot på AWACS-flyene (Airborne Warning And Control System, red.), som er bemandede overvågningsfly af typen Boeing E-3A Sentry. Derfor er det hverken fremmed for ham eller hans familie, at han er langt væk hjemmefra.

"Før arbejdede jeg som chef for Flyvesikkerhed og Kvalitet hos ATW i Aalborg (Air Transport Wing, red.), hvor jeg pendlede frem og tilbage til Hillerød. Nu pendler jeg en gang om måneden hjem til min kone og to børn. Næste sommer kommer de ned og bor permanent sammen med mig. Så bliver det siciliansk for begyndere for os alle, og det glæder jeg mig rigtig meget til," fortæller Per Jensen smilende.

I alt skal der bruges otte danskere til NATO's drone-projekt på Sigonella-basen på Sicilien. Den næste stilling, der skal sættes, er en plads som flymekaniker med start i januar 2018. ■

INTERVIEW

”Jeg elskede at være en del af Søværnet og Forsvaret. Samtidig var jeg stolt af uniformen og det at være en del af Danmarks forsvar. Jeg kunne rigtig godt lide den identitet, du får.”

DONG
energy

Laura Sejrup Thomsen

**Forhenværende kaptajnløjtnant i Søværnet.
I dag projektleder i DONG Energy.
(P.t. på barsel)**

Alder: 33 år

CV

Projektleder

DONG Energy, Offshore Operations & Logistics
Januar 2016 til i dag

Marine superintendent

DONG Energy, Offshore Operations & Logistics
2014-2016

Marine koordinator

DONG Energy, Grimsby, England
januar 2014-september 14

VUT-1

Søværnets Officersskole, Holmen
August 2012-juni 2013
Udnævnt til kaptajnløjtnant, juni 2013

Stabsofficer

Søværnets Operative Kommando
Sagsbehandler, uddannelsesafdeling
April 2010-August 2012

Vagthavende officer

Kattegat Marinedistrikt (Nuværende
Maritimt Overvågnings Center Nord)
Januar 2008-Marts 2010

Sikringsofficer

Juli 2007-Januar 2008 HDMS Esbern Snare

Officersuddannelse

Søværnets Officersskole, Holmen
2002-2007
Udnævnt til premierløjtnant, juni 2007

”Jeg elskede at være en del af Søværnet”

Laura Sejrup Thomsen forlod sin karriere i Søværnet til fordel for et job hos DONG Energy, hvor hun i dag er projektleder. Den forhenværende kaptajnløjtnant er glad for den store ballast, hun har fået i sin officersuddannelse, selv om det faktisk var lidt af en tilfældighed, at det lige blev en uddannelse i Forsvaret, hun kastede sig over.

AF LARS BO AXELHOLM FOTO: SARA SKYTTE

ENERGI

Selv om Laura Sejrup Thomsen blot har været i DONG Energy i små fire år, har hun allerede haft flere krævende projekter, hvor hun har kunnet trække på sine erfaringer fra Søværnet.

Laura Sejrup Thomsen var blandt andet udstationeret ved Maritimt Overvågnings Center Nord i Frederikshavn, hvor hun som vagthavende officer fik indblik i overvågning af søfarten og hands-on-erfaring med rednings- og miljø-operationer til søs. En viden, som skulle vise sig særdeles nyttig, da hun tiltrådte jobbet som marine superintendent hos DONG.

”Som marine superintendent var jeg med til at planlægge og belyse alle de maritime aspekter, der kan være ved en havvindmøllepark. Hvilke skibe skal bruges til hvilke opgaver? Hvordan kan vejr og bølger påvirke byggeriet, og hvordan er skibstrafikken i området? Man prøver på forhånd at afdække, hvilke problemer der kan opstå, og finde løsninger, inden byggeriet går i gang,” siger hun.

I dag har Laura Sejrup Thomsen titel af projektleder, og i den stilling har hun blandt andet haft til opgave at rekruttere og uddanne de medarbejdere, der bemandet det marine- og helikopterkoordinationscenter, som DONG har opført i Grimsby i England. Fra det nye centrale center kan man overvåge og koordinere opgaver i forbindelse med byggeriet af DONG's havvindmølleparker. Ikke kun i Nordsøen, men i hele verden.

”Det er en spændende og udfordrende opgave, fordi jeg er med til at virkeliggøre et set-up, som vi har arbejdet på i to år. Det hele begyndte som notater på papirer og whiteboard-tavler, men nu er alle koncepter, faciliteter og procedurer blevet til virkelighed, og det er rigtig fedt at være med til,” siger Laura Sejrup Thomsen.

Tv-reklame skabte interesse

Egentlig var det lidt tilfældigt, at Laura Sejrup Thomsen valgte Søværnet. Men en tv-reklame blev afgørende.

”Efter gymnasiet skulle jeg jo finde ud af,

hvilken karriere jeg skulle gå efter, og universitetet stod ikke på min ønskeliste. Men en dag så jeg en tv-reklame for officersuddannelser i Forsvaret, og det tændte min interesse. Jeg har altid været lidt 'outdoor-agtig' og havde ikke en stor lyst til at sidde bag et skrivebord, og så tænkte jeg, at det kunne være sejt at være officer.”

”Jeg elskede at være en del af Søværnet og Forsvaret. Samtidig var jeg stolt af uniformen og det at være en del af Danmarks forsvar. Jeg kunne rigtig godt lide den identitet, du får,” siger hun.

Efter officersuddannelsen fik Laura Sejrup Thomsen sin første opgave som premierløjtnant på støtteskibet ”Esbern Snare”.

”Det var vildt fedt til at begynde med. Det første halve år lå vi mest i havn, fordi skibet skulle klargøres. Men det var også i den periode, at jeg erkendte, at det her med at være lange perioder på havet faktisk ikke var min drøm. Jeg kunne se, at det kommende år med ”Esbern Snare” ville byde på et meget stramt sejlprogram, og det hang bare ikke sammen for mig,” siger Laura Sejrup Thomsen.

I stedet for at stikke til havs rykkede Laura Sejrup Thomsen til Maritimt Overvågnings Center Nord, hvor hun som vagthavende officer var med til at overvåge de danske farvande.

”Det kunne jeg mægtig godt lide, for det var et spændende job, hvor vi både var med til at hjælpe den lille båd med en defekt påhængsmotor og til at sætte det helt store maskineri i gang, hvis der var 'mand over bord' eller et skib, der gik på grund eller lakkede olie,” siger hun.

Laura Sejrup Thomsen havde opnået rang af kaptajnløjtnant, og fuldført VUT-1, da hun i 2013 valgte at gå efter en civil karriere. Egentlig ville hun hellere have givet en karriere til søs en ny chance:

”På det tidspunkt ville jeg gerne prøve at sejle. Det var kombination af karrieremæssige hensyn, og at jeg på det tidspunkt var et sted i mit liv, hvor jeg følte, det var muligt og en god idé at prøve sejladsen af igen,” siger Laura Sejrup Thomsen.

”Så da jeg var færdig med VUT-1 (videreuddannelsestrin-1 for mellemledere, red.),

Når du færdes blandt kolleger i Søværnet, så har man styr på rang og grader. Du ved, at hvis en kollega har en bestemt rang, så kan han eller hun nok dét og dét. Ude i det civile kan du ikke lige så hurtigt afkode, hvilke kompetencer din kollega har.

Laura Sejrup Thomsen

havde jeg en lang snak med min udstikker, der ville sende mig tilbage til det gamle job som sagsbehandler i Søværnets Operative Kommandos Uddannelsesafdeling (nedlagt i 2014. I stedet blev værnstabene oprettet, deriblandt Marinestaben, red.). Det var det eneste, hun kunne tilbyde mig på det tidspunkt. Selv om jeg på det tidspunkt faktisk var klar til at prøve kræfter med at komme ud at sejle, og i min optik var det også det, jeg var blevet lovet. Så ja, jeg var skuffet over, at man tilsyneladende ikke ønskede at bruge mine forbedrede kvalifikationer, og derfor valgte jeg at forlade Søværnet,” siger Laura Sejrup Thomsen.

Selv om Laura Sejrup Thomsen var skuffet, da hun forlod Søværnet, er hun i dag glad for de færdigheder, hun har fået med sig fra sin officersuddannelse.

”Faktisk er der ikke rigtig noget af uddannelsen, som jeg i dag synes er overflødig. Jeg har fået en super god og bred uddannelse, og jeg har lært at have mange bolde i luften. DONG Energy er ligesom Søværnet opbygget med hierarkiske niveauer, og som officer har jeg lært at færdes på de forskellige niveauer, og hvad det kræver at få fremført en sag på den rigtige måde,” siger hun.

Men selv om der er ligheder mellem Søværnet og DONG Energy, er der dog også en meget stor forskel.

”Når du færdes blandt kolleger i Søværnet, så har man styr på rang og grader. Du ved, at hvis en kollega har en bestemt rang, så kan han eller hun nok dét og dét. Ude i det civile kan du ikke lige så hurtigt afkode, hvilke kompetencer din kollega har. Så du skal lære dine kolleger at kende på en anden måde,” siger hun.

”Når jeg tænker tilbage, kan jeg godt savne sammenholdet og den der familiære følelse, som Forsvaret giver. Om jeg kunne finde på at vende tilbage...? Man skal aldrig sige aldrig,” slutter Laura Sejrup Thomsen. ■

EN ANDEN VERDEN

LEJESOLDATER ER INGEN GARANTI FOR SUCCES

Når man skal i krig, er kun det bedste godt nok. Så hvorfor ikke hyre nogle udenlandske eksperter frem for alt det bøvl med at uddanne sine egne indbyggere til at føre krig? Sådan har mange konger og regeringer tænkt i tidernes løb og også ofte bitterligt fortrudt, at de gjorde brug af lejesoldater.

DEN SAKSISKE GARDE

Danske kong Hans, der regerede fra 1481-1513, blev i 1497 også konge af Sverige. Han havde hyret den berygtede saksiske garde under ledelse af Junker Slentz, der bestod af omkring 5.000 tyske lejesoldater, til at bane vejen til den svenske trone, og de fejede al modstand til side. Det så ud til, at ingen i Norden kunne hamle op med de tyske landsknægte. I år 1500 drog kongen på ny i felten. Målet var Ditmarsken i det vestlige Holsten, hvor de hårdføre og uregerlige bønder ikke respekterede den danske konge som hertug af Holsten. Kongen var sejrssikker, for han havde igen hyret omkring 3.000 saksiske gardister og Junker Slentz. I alt bestod hans hær af 10.000 til 15.000 mand. 14. februar erobrede de byen Meldorf, hvor landsknægtene massakrerede de mandlige indbyggere for at afskrække ditmarskerne fra yderligere modstand. I regn og slud rykkede den dansk-hol-

stenske hær med den saksiske garde videre ud i marsken for at gøre det af med den ditmarske bondehær på 5.000 til 6.000 mand. De gik i en fælde. Ditmarskerne åbnede for sluserne og standsede hæren ved en stor skanse på vejen, hvorfra de med kanoner magede den saksiske garde ned. De let udrustede ditmarskere færdedes hjemmefant i den våde marsk, mens de jernpansrede landsknægte og riddere hverken kunne komme frem eller tilbage. Næsten hele Kong Hans' hær, inklusive de tyske lejesvende, blev slagtet. Ditmarskerne erobrede rigsbanneret og et enormt bytte af guld, sølv, kanoner og smukke rustninger. Det var et enormt prestigetab for kongen, og kort efter gjorde svenskerne oprør, og han mistede den svenske trone i 1502. Hans eneste trøst var måske, at han ikke længere skyldte penge til de tyske landsknægte, for de var alle blevet dræbt af ditmarskerne.

KORSTOG PÅ AFVEJE

I 1202 havde den byzantinske prins af Det Østromerske Rige Alexios IV hårdt brug for soldater. Hans far, Isaac II, var lige blevet afsat som kejser af Det Østromerske Rige, hvis hovedstad var Konstantinopel (i dag Istanbul), og hans håb om en dag at blive kejser var bristet. Samtidig havde paven blæst til korstog, der skulle få Jerusalem tilbage på kristne hænder, og en hær på 14.000 mand samt en stor flåde havde samlet sig i Adriaterhavet. Alexios IV henvendte sig til korstogets hærfører, Dandolo af Venedig, og lovede ham 200.000 sølvmark, 10.000 byzantinske soldater, og at Det Østromerske Rige igen ville anerkende paven som kristendommens overhoved, hvis korstoget lige kunne sejle forbi Konstantinopel og genindsætte ham og hans far på kejsertronen. Korsfarerne manglede penge og indvilligede. Planen gik fint, indtil Alexios IV skulle betale

regningen. 1. august 1203 sad hans far igen på kejsertronen med Alexios IV som medregent, efter at korsfarerne havde indtaget Konstantinopel. Desværre var hans modstandere stukket af med de kejserlige rigdomme, og Alexios IV begyndte i stedet at omsmelte tusindvis af hellige ikoner, hvilket dog kun gav et beløb på 100.000 sølvmark. Hans manglende respekt for de kristne symboler gjorde ham upopulær, og i 1204 gjorde adelsmanden Alexios Doukas oprør, erobrede Konstantinopel og kvalte Alexios IV. Nu var der ingen til at betale korsfarerhæren de resterende 100.000 sølvmark, og de tog sagen i egen hånd. I april 1204 plyndrede de Konstantinopel og erobrede et bytte på 900.000 sølvmark. Bagefter glemte de alt om, at de egentlig skulle befri Jerusalem, og korstoget gik i opløsning.

KRIG MENS HÆREN VAR UDLEJET

Omkring år 1700 var de danske konger holdt op med at bruge lejesoldater. I stedet udlånte de gerne dele af den danske hær til udenlandske magter. Danmark havde siden tabet af Skåne, Halland og Blekinge til Sverige i 1658 oprustet meget voldsomt for at kunne vinde det tabte tilbage. Det oprustede militær var dog en så stor byrde for statsfinanserne, at kongerne måtte låne dele af hæren ud til fremmede magter for at klare udgifterne. På den måde fik hæren også krigserfaring, men det var et problem at have hæren udlånt, hvis Danmark selv skulle i krig. Netop den situation opstod i 1709. Her havde Danmark i alt udlånt 17.500 mand til landene, der kæmpede i Den Spanske Arveføl-

gekrig. Alligevel valgte den danske kong Frederik IV at gå med i en stor alliance mod Sverige, der 27. juni 1709 led et uopretteligt nederlag til russerne ved Poltava. Med slagordet "nu eller aldrig" gik en svækket dansk hær i land i Skåne, men krigslykken var ikke med danskerne. Hæren blev gennembanket af svenskerne først ved Helsingborg i 1710 og så ved Gadebusch i Holsten i 1712. Først da Den Spanske Arvefølgekrig standsede, og de krigsvante soldater vendte hjem, begyndte hæren at klare sig bedre over for svenskerne, og det lykkedes at fordrive dem fra Nordtyskland. Udlånene af den danske hær ebbede ud i 1700-tallet. Sidste lejemål var i Den Polske Arvefølgekrig 1733-35.

AF SUNE WADSKJÆR NIELSEN, JACOB KONGSMAR JØRGENSEN, RUNE DYRHOLM OG MARTIN SCHMIDT JØRGENSEN

SPRÆNGSIKRE EDDERKOPPE-UNDERBUKSER

BESKYTTELSE: Det amerikanske firma Kraig Biocraft Laboratories skal igennem det næste år udvikle en ny type stærk "edderkoppe-silke", der skal anvendes i beskyttende undertøj, som absorberer mere energi fra for eksempel en improviseret sprængladning end selv kevlar og dermed potentielt giver færre tryk-skader. Der er den lille hage ved edderkopper, at de spiser hinanden, hvis de holdes sammen i farme, men firmaet har løst det problem ved at modificere silkelarver med edderkoppe-dna, så de i stedet producerer det stærke materiale – smart! ■

SPØRGSMÅL & SVAR

Har du læst arbejds-mails i ferien?

"Ja, det bliver jeg nødt til. Vi er en enhed, som reagerer på akutte situationer. Derfor bliver jeg nødt til at holde mig opdateret."

Lars Møller
Chef for Søværnets
Minørtjeneste

"Nej, for jeg synes, det er vigtigt at holde fri, når man har ferie."

Nanna
Kaptajn, leder for
Produktion AMS,
Air Transport Wing

"Nej, fordi jeg holder mit privatliv og arbejdsliv skarpt adskilt."

Nikolaj
premierløjtnant,
PIO ved 1. brigade

